

**POWIATOWA STACJA SANITARNO – EPIDEMIOLOGICZNA
W KOLBUSZOWEJ**

Adres: 36-100 Kolbuszowa, ul.11-go Listopada 10
tel. 0 17 2271150; fax 0 17 2271150

www.gov.pl/web/psse-kolbuszowa

e – mail: psse.kolbuszowa@sanepid.gov.pl

**Informacja o stanie bezpieczeństwa
sanitarnego powiatu kolbuszowskiego
za 2022r.**

Sporządził :

Państwowy Powiatowy
Inspektor Sanitarny
w Kolbuszowej

Data i podpis

I. Informacja ogólna o Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Państwowa Inspekcja Sanitarna zgodnie z ustawą z dnia 14 marca 1985 r. Dz. U. z 2021r poz. 195 (ustawa o PIS) jest powołana do realizacji zadań z zakresu zdrowia publicznego, w szczególności poprzez sprawowanie nadzoru nad warunkami: higieny środowiska, pracy, procesów nauczania i wychowania, wypoczynku i rekreacji, zdrowotnymi żywności, żywienia i przedmiotów użytku, higieniczno-sanitarnymi jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne. Celem jest ochrona zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobiegania powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych.

Państwowa Inspekcja Sanitarna równolegle z rozwojem gospodarczym powiatu kolbuszowskiego systematycznie rozszerza swoje zadania w zakresie zdrowia publicznego. Wymiernym tego efektem jest planowa i systematyczna poprawa stanu higieny środowiska naturalnego człowieka. Wypracowywane przez organy PIS informacje, służą do identyfikowania i formułowania najistotniejszych problemów związanych z wpływem otaczającego środowiska na zdrowie społeczeństwa. Zagrożenia bezpieczeństwa sanitarnego są niezwykle zróżnicowane, zmienne i nieprzewidywalne, co dotychczas pokazały ostatnie lata. W przedstawionym Państwu raporcie o stanie sanitarno – higienicznym powiatu kolbuszowskiego wskazano na działania podejmowane przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Kolbuszowej na przestrzeni 2022 roku.

W ramach identyfikowania różnorodnych zagrożeń zdrowotnych, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kolbuszowej jest włączony do funkcjonowania centralnych systemów monitorowania sytuacji epidemiologicznej w skali krajowej i unijnej, które są realizowane poprzez prowadzenie :

- ✓ monitoringu jakości wody do spożycia przez ludzi,
- ✓ monitoringu jakości wody w kąpieliskach i miejscach wykorzystywanych do kąpieli,
- ✓ systemu Wczesnego Ostrzegania o niebezpiecznych Produktach Żywnościowych i Środkach Żywienia Zwierząt – RASFF,
- ✓ system granicznej kontroli sanitarnej środków spożywczych TRACES-NT,
- ✓ Platformy Koordynacji i Wymiany Danych – Single Window (PKWD–SINGLE WINDOW),
- ✓ systemu informowania o produktach kosmetycznych i substancjach chemicznych – RAPEX,
- ✓ systemu monitorowania i ostrzegania o dopalaczach -SMIOD,
- ✓ systemu rejestracji chorób zawodowych,
- ✓ elektronicznych rejestrów chorób zakaźnych/zakażeń,
- ✓ elektronicznego systemu nadzoru nad dystrybucją szczepionek – ESNDS,
- ✓ systemu rejestracji wywiadów epidemiologicznych – SRWE,
- ✓ rejestru ognisk epidemicznych – ROE i Epi-Baza, Redmine,
- ✓ systemu EWP3,
- ✓ systemu ewidencji Państwowej Inspekcji Sanitarnej (SEPIS)

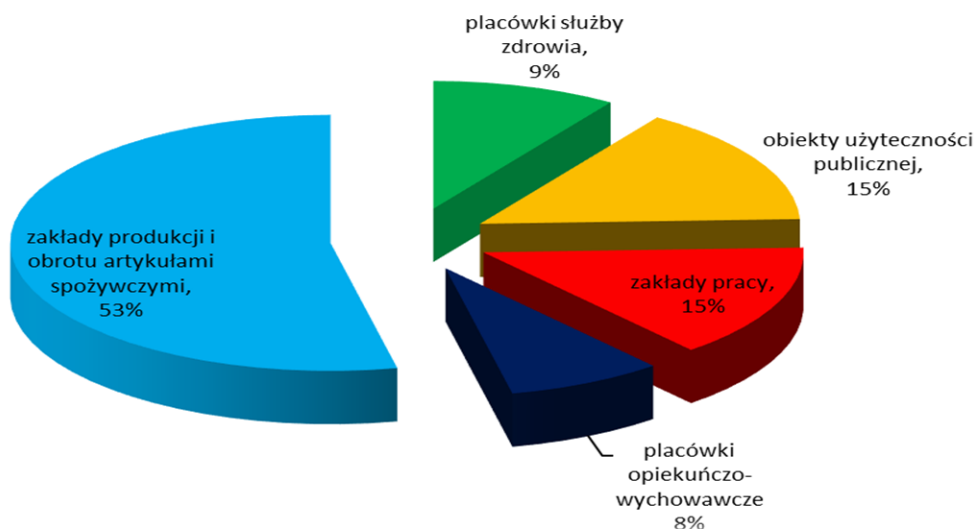
Ogólna charakterystyka Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Kolbuszowej

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna działa na terenie powiatu kolbuszowskiego, obejmując swym nadzorem miasta, gminy; Kolbuszowa, Cmolas, Dzikowiec, Majdan Królewski, Niwiska, Raniżów. Działalność stacji jest oparta na współpracy z Wojewódzką Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną w Rzeszowie i jej Oddziałami Laboratoryjnymi w Tarnobrzegu, Sanoku, Przemyślu.

W opracowaniu przedstawiono najważniejsze informacje dotyczące stanu sanitarnego powiatu kolbuszowskiego na dzień 31 grudnia 2022r.

Nadzór sanitarny jest prowadzony przez Państwową Inspekcję Sanitarną w Kolbuszowej w 1016 obiektach (liczba obiektów w dniu 31.12.2022r.), tj.: 95 placówkach służby zdrowia, 153 obiektach użyteczności publicznej, 146 zakładach pracy, 80 placówkach oświatowych i opiekuńczo-wychowawczych, 542 zakładach produkcji i obrotu artykułami spożywczymi, przedmiotami użytku, materiałami i wyrobami przeznaczonych do kontaktu z żywnością, kosmetykami oraz innymi wyrobami mogącymi mieć wpływ na zdrowie ludzi. Jako, iż w skład 1 obiektu, może wchodzić kilka placówek, np. może się składać z przedszkola, szkoły, stołówki, gabinetu opieki medycznej, bieżący nadzór będą tam pełnić pracownicy kilku pionów, ale obiekt wykazany jest jeden raz w ewidencji Stacji.

Struktura obiektów będących pod nadzorem PIS w powiecie kolbuszowskim

Personel:

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Kolbuszowej na koniec 2022r. zatrudniała 17 osób (14,75 etatu), w tym w nadzorze bieżącym (z uwzględnieniem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego) było zatrudnionych 13 osób (13 etatów), 4 osoby obsługi (1,75 etatu).

Pracownicy odpowiedzialni za kontrolę są przeszkoleni, mają odpowiednie kwalifikacje i doświadczenie oraz wiedzę na temat wymagań dotyczących inspekcji, które mają przeprowadzać. Pracownicy posiadają odpowiednie wykształcenie i umiejętności do zajmowania danego stanowiska i realizacji powierzonych obowiązków, uzupełniane i pogłębiane na szkoleniach. W 2022 roku naukę na studiach podyplomowych ukończyło 6 osób, 2 osoby ukończyły szkolenie dla auditorów systemu zarządzania jakością, 1 osoba szkolenie dla auditorów SZBI, 1 osoba szkolenie z zakresu poboru prób wody. Wszystkie osoby pracujące w nadzorze bieżącym posiadają wyższe studia II stopnia oraz studia podyplomowe, w tym 2 osoby specjalizację z zakresu zdrowia publicznego.

System Jakości:

Inspekcja Sanitarna w powiecie kolbuszowskim posiada od 2002r. wdrożony system jakości działalności kontrolnej. Obecnie w oparciu o Normę PN-EN ISO/IEC 17020:2012 – *Ocena zgodności - Wymagania dotyczące działania różnych rodzajów jednostek przeprowadzających inspekcję*, który jest systematycznie doskonalony. System ten pozwolił na pełniejszą i sprawniejszą ocenę kontrolowanych obiektów w zakresie zgodności z wymaganiami. Wdrożone procedury i instrukcje pozwalają na ocenę jakości pracy personelu i szybkie reagowanie na stwierdzone nieprawidłowości. W 2022r. w PSSE Kolbuszowa został przeprowadzony:

- audit wewnętrzny wg § 20 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 12 kwietnia 2012r. w sprawie Krajowych Ram Interoperacyjności, minimalnych wymagań dla resortów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej oraz minimalnych wymagań dla systemów teleinformatycznych. Audit dokonał uprawniony audytor SZBI. W toku auditu dokonano zbadania na wybranej próbie przestrzegania wymagań SZBI. Nie stwierdzono niezgodności w wykonywaniu SZBI.
- audit wewnętrzny wymienny i 2 audyty wewnętrzne, których celem była ocena zgodności funkcjonowania systemu jakości działalności kontrolnej w odniesieniu do wymagań normy PN-EN ISO/IEC 17020:2012. W audytach wewnętrznych uczestniczyli obserwatorzy z PSSE Kolbuszowa, osoby te ukończyły szkolenie dla auditorów wewnętrznych systemu zarządzania jakością w jednostce przeprowadzającej inspekcję. Zarówno podczas auditu wewnętrznego wymiennego jak i auditów wewnętrznych nie stwierdzono niezgodności i spostrzeżeń negatywnych.

Audyty wykazały, że system zarządzania jest prowadzony prawidłowo i na bieżąco skutecznie doskonalony.

Ocena Wyników Kontroli Zewnętrznych (Jednostki Nadzędne, Instytuty, Itp.)

W 2022 roku została przeprowadzona kontrola zewnętrzna z WSSE w Rzeszowie obejmująca obszar nadzoru nad zakładami żywnościowymi, w trakcie której nie stwierdzono nieprawidłowości.

Pracownicy WSSE przeprowadzili kontrolę na Stanowisku pracy ds. Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia – nie wydawano zaleceń pokontrolnych.

W 2022 roku w PSSE Kolbuszowa została ponadto przeprowadzona kontrola przez Nadzór Farmaceutyczny w zakresie wymagań jakościowych oraz przechowywania i przekazywania szczepionek zgodnie z procedurami Dobrej Praktyki Dystrybucyjnej. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

Współpraca:

W 2022 roku poszczególne komórki organizacyjne wykonujące czynności kontrolne współpracowały między innymi z: Policją, Inspekcją Weterynaryjną, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Kolbuszowej, Inspekcją Ochrony Środowiska, Państwową Inspekcją Pracy, Państwowym Zakładem Higieny w Warszawie, Instytutem Żywności i Żywienia w Warszawie, Wojewódzkim Ośrodkiem Medycyny Pracy. Kontynuowano również współpracę z jednostkami samorządowymi Starostwa i Gmin z terenu powiatu Kolbuszowskiego, zakładami opieki zdrowotnej, stowarzyszeniami, organizacjami pozarządowymi, organizacjami pożytku publicznego itp.

Podstawowe dane o działalności nadzorczej Państwowej Inspekcji Sanitarnej Powiatu Kolbuszowskiego w 2022 roku.

Realizacja zadań statutowych odbywała się zgodnie z „Planem zasadniczych przedsięwzięć na rok 2022r.” obejmującym główne kierunki działania, zasadnicze zamierzenia oraz harmonogram nadzoru nad obiektami. W związku z ogłoszeniem stanu zagrożenia epidemicznego na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej, harmonogram kontroli obiektów na 2022 rok był zaplanowany w sposób ograniczony. Na podstawie ryzyka zagrożeń plan został dostosowany do realizacji niezbędnych działań by zapewnić bezpieczeństwo sanitarne w powiecie, natomiast inne działania w miarę posiadanych zasobów były realizowane poza planem, w sposób doraźny realizując bieżące potrzeby społeczeństwa. Miało to na celu skierowanie wszystkich sił i zasobów kadrowych na prowadzenie czynności związanych z zabezpieczeniem epidemiologicznym oraz edukacją z zakresu higieny i zapobiegania chorobom, a w szczególności zarażeniom koronawirusem SARS CoV-02. Działania takowe były intensywnie prowadzone przez I kwartał 2022 roku. Głównym celem działania było

przeciwdziałanie rozprzestrzenianiu się wirusa SARSCoV-2 i przecięcie dróg szerzenia choroby między innymi poprzez:

- przeprowadzanie wywiadów epidemiologicznych,
- obejmowanie osób kwarantanną zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi,
- udzielaniu informacji dotyczących zasad kwarantanny, izolacji, zaleceń i wytycznych dla funkcjonowania poszczególnych branż, obowiązujących przepisów, zakazów itp.,
- udzielania podmiotom wszelkich informacji związanych z występującymi zagrożeniami, bezpieczeństwem prowadzenia działalności gospodarczej, funkcjonowaniem placówek oświatowo-wychowawczych, obiektów użyteczności publicznej oraz obiektów żywnościowo-żywnościowych,
- koordynowania badań,
- prowadzeniu Kampanii „Szczepimy się” między innymi przy współpracy z jednostkami samorządu terytorialnego, kołami gospodyń wiejskich jak również z zakładami pracy prowadzącymi działalność na terenie powiatu kolbuszowskiego, szkołami z terenu powiatu,
- opracowywaniu raportów, sprawozdań itp.,
- obsłudze systemów: EWP, SEPIS,
- prowadzeniem kontroli w zakresie przestrzegania wymagań Rozporządzenia Rady Ministrów z w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii.
- współpracy z zakładami opieki zdrowotnej, jednostkami samorządowymi, służbami mundurowymi i innymi.

Prowadzone były działania profilaktyczne związane z epidemią między innymi w ramach przeciwdziałania zakażeniom wirusem SARS-CoV-2. Było to przekazywanie informacji drogą elektroniczną poprzez stronę BIP, poprzez e-mail jak również Social Media. Ponadto zorganizowano 30 spotkań z mieszkańcami powiatu, podczas których Pracownik Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Kolbuszowej odpowiadał na pytania dotyczące szczepień p. COVID 19. Pogadanki na temat szczepień zostały również wygłoszone w szkołach podstawowych.

Podejmowane były także inne działania profilaktyczne mające na celu ukształtowanie odpowiednich postaw i zachowań prozdrowotnych, w tym między innymi skierowane do uchodźców z Ukrainy.

Późniejszy okres to zmiany w przepisach prawnych oraz znaczny spadek zachorowań, co pozwoliło zintensyfikować działania Inspekcji Sanitarnej na innych polach, szczególnie, nowych wyzwaniach wynikające z powstania konfliktu zbrojnego Rosja - Ukraina. W związku z wybuchem wojny na Ukrainie oraz wprowadzonymi stopniami alarmowymi na obszarze terytorium Rzeczypospolitej Polskiej prowadzono działania kontrolne w miejscach przeznaczonych do zakwaterowania dla cudzoziemców, jak również kontrolowano przedsiębiorstwa wodociągowe sprawdzając zabezpieczenie sieci wodociągowej tj.: zbiorników gromadzących wodę, studni głębinowych przed dostępem osób nieupoważnionych. Sprawdzano również plany postępowania na wypadek pogorszenia się jakości wody. Ponadto na bieżąco przeprowadzano działania wskazywane przez GIS lub PPWIS jak również przekazywano informacje, raporty z ich wykonania.

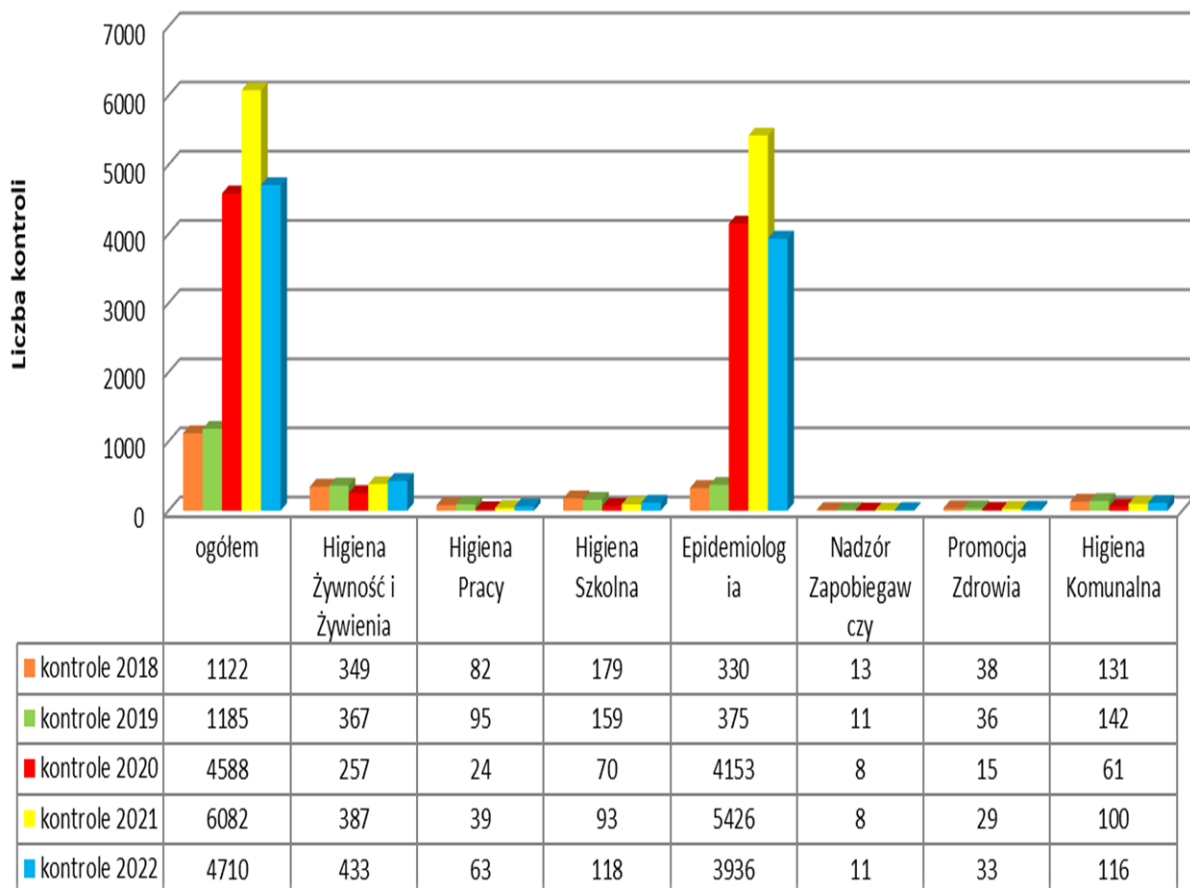
Równocześnie realizowano wszystkie zadania wynikające z Planu Zasadniczych Zamierzeń PSSE Kolbuszowa na 2022r. tj. prowadzono między innymi nadzór bieżący nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, bezpieczeństwem żywności, bezpieczeństwem wypoczynku dzieci i młodzieży, obiektami użyteczności publicznej, opracowywano choroby zawodowe oraz rozpatrywano wnioski w ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego, prowadzono działania oświatowe skierowane do mieszkańców powiatu. Plan pracy został zrealizowany.

W 2022 roku w skali powiatu miało miejsce 4710 kontroli, w tym w ramach bieżącego nadzoru sanitarno-epidemiologicznego przeprowadzono 771 kontroli- rok wcześniej 631 kontroli. Przeprowadzono 3895 wywiadów epidemiologicznych, rok wcześniej 5075. Wydano 455 decyzji-

rok wcześniej 296 decyzji, w tym 287 stanowiło decyzje wydane w wyniku naruszenia wymagań higienicznych i zdrowotnych, lub na mocy, których strona nabyła prawo, jak również decyzje zmieniające treść wydanych decyzji, decyzje w sprawie chorób zawodowych. Wydano 60 postanowień, nałożono 34 mandaty na łączną kwotę 6560zł., rok wcześniej nałożono 28 mandatów, na kwotę 3160 zł.

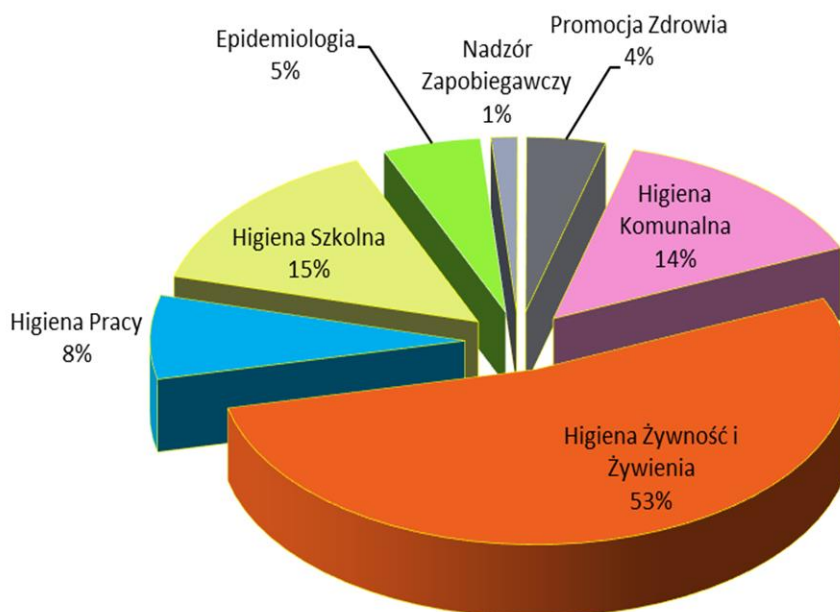
Ponadto w ramach nadzoru nad eksportem środków spożywczych wydano 78 świadectw jakości zdrowotnej środków spożywczych przekraczających granicę.

Zestawienie kontroli w latach 2018-2022

Porównując liczbę przeprowadzonych kontroli sanitarnych z ostatnich lat, widzimy, że 2020 i 2021 był rokiem, który zaowocował olbrzymią intensyfikacją pracy dla Inspekcji Sanitarnej. Pracownicy tutejszej Stacji pracują od marca 2020r. siedem dni w tygodniu, częstokroć poza ustalony czas pracy. Został całkowicie przeorganizowany Inspektorat, wszyscy pracownicy PSSE Kolbuszowa pracowali na rzecz Epidemiologii i przeciwdziałania epidemii. 2022 rok to powolny powrót do liczby działań sprzed stanu epidemii, wyjątkiem wciąż epidemiologia, która przeprowadza znaczną liczbę wywiadów, w związku z licznymi zachorowaniami na covid 19.

kontrole przeprowadzone przez poszczególne pionys PSSE w 2022r.

*Powyższy wykres pokazuje liczbę kontroli, bez uwzględnienia wywiadów epidemiologicznych.

Wykonywanie badań

Zakres wykonywanych badań wynika z corocznych wytycznych Głównego Inspektora Sanitarnego, w których są wskazane kierunki działań i zagadnienia do realizacji przez Państwową Inspekcję Sanitarną. Na ich podstawie tworzone są Plany Zasadniczych Zadań.

Higiena Żywności i Żywienia corocznie otrzymuje „Plany pobierania próbek do badań żywności w ramach urzędowej kontroli i monitoringu dla PIS”, w których wskazane są ilość, asortyment żywności i zakres badań. W razie potrzeby próbki pobierane są również poza planem. W przypadku, gdy zbadane próbki nie spełniają wymagań, PSSE podejmuje dalsze działania administracyjne w celu wycofania z rynku żywności szkodliwej dla zdrowia. W ramach prowadzonego nadzoru nad bezpieczeństwem żywności i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością pobrano do badań laboratoryjnych 134 próbki. W 2 próbkach mięsa świeżego drobiowego stwierdzono obecność pałeczek z rodzaju *Salmonella* w 25g. Z uwagi na otrzymanie wyniku po upływie terminu przydatności ww. mięsa nie podejmowano działań kontrolnych w sklepie, z którego pobrano próbki. Sprawę przekazano do właściwego miejscowo Powiatowego Lekarza Weterynarii ze względu na siedzibę producenta zakwestionowanego mięsa. Ponadto do Podkarpackiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego zgłoszono powiadomienie w systemie RASFF. O podjętych w sprawie działaniach poinformowano Podkarpackiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego oraz laboratorium wykonujące badanie.

Higiena Komunalna czuwa nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi i na kąpieliskach, w ramach nadzoru nad zakładami produkującymi wodę i kąpieliskami, opracowują plany badań w ramach monitoringu kontrolnego i monitoringu przeglądowego. W ramach urzędowej kontroli jakości wody, w oparciu o sieć stałych punktów poboru wody pobrano do badań 54 próbek wody, które zbadano w zakresie parametrów bakteriologicznych i fizykochemicznych w ramach parametrów grupy A i parametrów grupy B. Zakres i częstotliwość przeprowadzanych badań uzależniony był od jakości wody ujmowanej, stosowanych procesów uzdatniania, wielkości produkcji wody oraz ilości zaopatrywanych mieszkańców. Dodatkowo pracownik pobrał 29 prób wody na zlecenie.

Do poboru prób odpowiednie kwalifikacje ma 4 pracowników. Próbkobiorcy posiadają odpowiednie przeszkolenie, które sukcesywnie doskonaliła na kolejnych szkoleniach organizowanych przez jednostki nadrzędne, w tym Główny Inspektorat Sanitarny. Pracownicy pobierający próby dokonują poboru prób zgodnie z obowiązującymi procedurami, normami i wytycznymi dotyczącymi poboru prób.

W 2022 roku pracownicy PSSE Kolbuszowa w ramach nadzoru sanitarnego pobrali do badania 323 próby - rok wcześniej 496 prób, w tym 134 higiena żywności i żywienia, 73 higiena komunalna, 116 epidemiologia. Znacznie mniej prób pobrała epidemiologia (w 2022 roku 275 prób), co oznacza poprawę stanu sanitarnego, mniejszą liczbę chorych i osób z kontaktu, które wymagają badań. Przeprowadzono 198 oznaczeń fizycznych (pomiarów temperatury) w zakresie mikroklimatu.

W zakresie badań środowiska pracy PSSE Kolbuszowa corocznie w swoich planach typuje zakłady, w których należy wykonać pomiary. Zakres badań jest ustalany na podstawie kontroli przeprowadzonej w zakładzie. W roku sprawozdawczym zlecono badania czynników szkodliwych w środowisku pracy w 8 zakładach pracy. Wykonano pomiary dotyczące stężeń pyłów, substancji toksycznych, mikroklimatu gorącego, natężenia hałasu i wibracji (miejscowej i ogólnej). W ramach zleconych badań wykonanych na terenie powiatu kolbuszowskiego stwierdzono przekroczenia normatywów higienicznych w 3 zakładach pracy. Przekroczenia dotyczyły NDN hałasu, NDS pyłu mąki i NDS pyłu drewna na stanowiskach pracy.

W przypadku badań statutowych (w zakresie art. 6 ustawy z dn. 5 grudnia 2008r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi Dz. U. 2022 poz. 1657) PSSE Kolbuszowa zleca badania Laboratorium Diagnostyki Medycznej w Tarnobrzegu. W 2022r przebadano 432 osoby na nosicielstwo Salmonella i Shigella (rok wcześniej 458 osoby). Od 2016r dla osób uczących się, mających skierowanie ze szkoły badania wykonywane są nieodpłatnie. W 2022r przebadano 84 uczniów i studentów.

II. Szczegółowa informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego powiatu kolbuszowskiego

1. OCENA W ZAKRESIE NADZORU NAD ZAKŁADAMI SŁUŻBY ZDROWIA

Sprawowanie nadzoru epidemiologicznego jest podstawowym zadaniem działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Działalność pionu epidemiologii związana jest z kontynuowaniem bieżącej działalności p/epidemicznej, nadzorem w zakresie zapobiegania oraz zwalczania zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi oraz nadzorem nad placówkami udzielającymi świadczeń medycznych i realizacją obowiązku szczepień zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych.

Podstawą oceny sytuacji epidemiologicznej w powiecie były dane liczbowe o zachorowaniach pochodzące z placówek leczniczych. Gromadzone informacje o chorobach zakaźnych obejmują jednostki chorobowe podlegające obowiązkowi zgłaszania z mocy Ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2022 r. poz. 1657 z późn. zm.).

Prowadzenie rejestracji chorób zakaźnych odbywa się zgodnie Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (ICD-10) oraz Definicjami przypadków chorób zakaźnych na potrzeby nadzoru epidemiologicznego. Na podstawie uzyskanych informacji podejmowane były działania przeciwepidemiczne przez pracowników Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej bezzwłocznie po ich otrzymaniu. W roku 2022 pracownicy na stanowisku ds. epidemiologii przeprowadzili ogółem 3936 wywiadów epidemiologicznych. W 2021r. przeprowadzili ogółem 5075 wywiadów epidemiologicznych.

Sytuacja epidemiologiczna na terenie objętym działalnością Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Kolbuszowej w 2022 roku w porównaniu z zachorowaniami w roku 2021

Analizując sytuację epidemiologiczną w roku 2022 na uwagę zasługują następujące spostrzeżenia:

W **grupie chorób szerzących się drogą pokarmową** sytuacja w 2022 r. w porównaniu do roku poprzedniego przedstawia się następująco - odnotowano spadek liczby zachorowań wywołanych przez pałeczki Salmonella w porównaniu do roku 2021 (spadek z 38 do 22 przypadków). Odnotowano 2 ogniska zachorowań wywołanych ww. bakteriami.

Poziom wirusowych zakażeń jelitowych w 2022 r. przedstawia się następująco:

- zakażenia wywołane przez norowirusy – 17 zachorowań (w 2021 r. 50),
- zakażenia wywołane przez rotawirusy – 81 zachorowań (w 2021 r. 28),
- zakażenia wywołane przez adenowirusy – 26 zachorowań (w 2021 r. 6),

W 2022 roku wystąpiło 1 ognisko wywołane przez norowirusy i 5 ognisk wywołanych przez rotawirusy, oraz 1 ognisko wywołane przez adenowirusy.

Zachorowań ogółem na biegunkę i zapalenie żołądkowo-jelitowe o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu w 2022 r. odnotowano 163, w tym u dzieci do lat 2 - 29 przypadków. W grupie chorób bakteryjnych zakażeń jelitowych - wywołanych przez Clostridium difficile odnotowano 11 przypadków czyli o 2 mniej w porównaniu do roku poprzedniego. W 2022 r. odnotowano 1 ognisko zakażeń szpitalnych wywołanych przez Clostridium difficile.

W **grupie chorób szerzących się drogą powietrzno - kropelkową** odnotowano znaczący wzrost zachorowań na ospę wietrzną – 158 przypadków (2021 r.: 66 zachorowań). Liczba zachorowań na płonicę w 2022 r. również wzrosła w porównaniu do roku 2021 – (2022 r. 10 przypadków, 2021 r. – 1). W grupie zachorowań, w których zapobieganie odbywa się poprzez szczepienia ochronne w 2022 r. odnotowano zachorowania na świnkę – 3 przypadki. Nie odnotowano zachorowań na krztusiec, różyczkę i odrę. W przypadku odrzy, świnki i różyczki obserwuje się niską zapadalność w związku z wprowadzeniem drugiego szczepienia p/odrze, śwince i różyczce.

Borelioza jest wielonarządową, odzwierzęcą chorobą zakaźną, przenoszoną przez kleszcze z rodzaju Ixodes; charakteryzuje się często niespecyficznymi objawami, wśród których najczęstszym jest rumień wędrujący. Nadal odnotowuje się znaczną liczbę zachorowań na boreliozę - liczba zgłoszonych przypadków wzrosła w roku 2022 w porównaniu do roku 2021 (2022 r. - 73, 2021 r. - 61 zachorowań).

W 2022 r. nie zarejestrowano przypadku **HIV**.

W 2022 r. odnotowano 1 przypadek zachorowania na **WZW inne i nieokreślone**.

W 2022 r., odnotowano 4 przypadki **zapalenia opon mózgowych inne i nieokreślone** (ICD -10 – G03).

W 2022 r., zarejestrowano także 8 przypadków **róży** wywołanej przez Streptococcus pyogenes inwazyjną, w tym 1 osoba była hospitalizowana.

ZAKAŻENIE SARS-COV-2 (COVID-19)

COVID-19 to przyjęty skrót choroby, którą wywołuje koronawirus SARS-CoV-2. SARS, w tym wypadku to skrót od Severe Acute Respiratory Syndrome, czyli ciężki ostry zespół oddechowy, ponieważ w ten sposób choroba się objawia. COVID-19 wywołuje jeden z koronawirusów. Okres wylegania koronawirusa wynosi od 1 do 14 dni, średnio trwa to jednak około 5 dni. Choroba COVID-19 przenosi się drogą kropelkową, a w znacznie mniejszym zakresie – przez kał, dlatego w przypadku

koronawirusa kluczowe jest zachowanie higieny i innych zaleceń, szczególnie w przypadku osób najbardziej narażonych, starszych i z gorszą odpornością (np. po chemioterapii). W odnotowanych przypadkach na terenie powiatu kolbuszowskiego do najczęstszych objawów należały: gorączka, duszność, kaszel, ból mięśni, ogólne zmęczenie, ból gardła, nagła utrata zmysłu zapachu oraz smaku. W 2022 r. odnotowano 1545 przypadków zachorowania na SARS-CoV-2, 29 osób zmarło na COVID-19. Spadek zachorowań w porównaniu z rokiem poprzednim (2021 r. – 2353 zachorowań, 110 osób zmarło na COVID-19, w tym 3 przypadki możliwe).

Grypa

Grypa to ostre zakażenie górnych dróg oddechowych, wywoływane przez wirusy grypy. Przyczyną corocznych, sezonowych wzrostów zachorowań na grypę w okresie jesiennozimowym są wirusy grypy typu A i B. Zachorowania mogą przybierać postać sezonową, epidemiczną lub pandemiczną. Grypa powoduje zachorowania w każdej grupie wiekowej. Światowa Organizacja Zdrowia szacuje, że rocznie dotyczy może 5% - 10% dorosłych i 20% - 30% dzieci. W Polsce nadzór epidemiologiczny nad grypą prowadzony jest w ciągu całego roku, ze szczególnym wzmożeniem nadzoru wirusologicznego w okresie zwiększonej liczby zachorowań, który trwa zwykle od września do kwietnia następnego roku, przy czym szczyt zachorowań przypada między styczniem a marcem. Rejestruje się wtedy od kilkuset do kilku milionów zachorowań na grypę i choroby grypopodobne. W Polsce, jako przypadki zachorowań i podejrzeń zachorowań na grypę, rejestruje się zachorowania przebiegające pod postacią zespołów objawów klinicznych takich jak: zachorowania grypopodobne lub ostre zakażenia górnych dróg oddechowych, zgodnie z definicjami przypadku przyjętymi dla celów nadzoru epidemiologicznego. W 2022 r. w ramach monitoringu sytuacji epidemiologicznej grypy zgłoszono ogółem 7 przypadków zachorowań na grypę, w tym 3 osoby były hospitalizowane (dzieci w wieku od 0-14 lat) oraz 549 podejrzeń zachorowań na grypę sezonową. Podane dane są zaniżone ze względu na to, że duża część pacjentów leczy się sama i nie zgłasza się na konsultację lekarską, oraz nie wszyscy lekarze zgłaszają podejrzenia zachorowania na grypę. W ramach kontynuowanego nadzoru Sentinel pobrano 6 próbek, z których w 4 próbkach stwierdzono obecność materiału genetycznego wirusa grypy typu A.

Pokąsania i szczepienia przeciwko wściekliźnie

W 2022 r. zarejestrowano 99 przypadków pokąsań, w których dominowały pogryzienia przez psy i koty. W przypadku braku możliwości wykonania u zwierząt badań weterynaryjnych (obserwacji) podejmowane były decyzje o podjęciu szczepień p/wściekliźnie - łącznie zaszczepiono 30 osób.

Gruźlica jest chorobą zakaźną ludzi i zwierząt, wywołowaną przez prątki gruźlicy (*Mycobacterium tuberculosis*). Przybiera najczęściej postać płucną. Osoby chore na gruźlicę podlegają ustawowemu obowiązkowi leczenia. Od 2013 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny prowadzi na szczeblu powiatowym nadzór nad zachorowaniami na gruźlicę. W roku 2013 zarejestrowano 17 przypadków, w 2014 r. - 10 zachorowań, w 2015 - 8 przypadków, w 2016 - 9 zachorowań, w 2017 r. – 5, 2018 r. – 10 zachorowań, a w 2019 r. – 4 przypadki, 2020 r. - 5 przypadków, w tym 2 osoby zmarły, 2021 r. - 2 przypadki, natomiast w 2022 r. - 3 przypadki. Osoby chore znajdują się pod nadzorem poradni specjalistycznych, nie odnotowano przypadków uchylania się od obowiązku leczenia osób prątkujących.

W załączeniu – tabela przedstawiająca zestawienia liczbowe zachorowań na choroby zakaźne i zapadalność w 2022 roku w porównaniu z okresem roku 2021.

ANALIZA SYTUACJI EPIDEMIOLOGICZNEJ W POWIECIE KOLBUSZOWSKIM

Jednostka chorobowa	Nr klasyfik. międzynarod.	Rok 2021 Liczba zachorowań	Zapadalność na 100000	Rok 2022 Liczba zachorowań	Zapadalność na 100000
Salmonelozy	A02.0	38	61,10	22	35,57
Salmoneloza - posocznica	A02.1	-	-	1	1,61
Bak.zak.j.wyw.E.coli biegunkotwórczą	A04.0-2	-	-	-	-
Bak.zak.j.wyw. przez <i>Clostridium difficile</i>	A04.7	13	20,90	11	17,78
Bakt.zak.jelitowe inne określone	A04.8	-	-	-	-
Inne bakt.zak do 2 lat	A04	-	-	-	-
Gardioza(lambioza)	A07.1	1	1,61	-	-
Wirus. zak. jelit wyw. przez rotawirusy	A08.0	28	45,01	81	130,99
Wirusowe zak.jelitowe wyw. przez norowirusy	A08.1	50	80,39	17	27,49
Wirusowe zak. jelit inne określone(adenowirus)	A08.2-3	6	9,64	26	42,04
Wirusowe zak. jelit u dzieci do l. 2	A08.0-4	37	59,50	44	71,15
Biegunki i zap.żoł-jelit BNO -ogółem	A09	67	107,72	163	263,6
Biegunki u dzieci do lat 2	A09	11	17,68	29	46,89
Jersionoza pozajelitowa	A28.2	-	-	-	-
Bakt. zak. j. wyw. przez <i>Yersina enterocolitica</i>	A04.6	-	-	-	-
Krztusiec	A37	-	-	-	-
Płonica	A38	1	1,61	10	16,17
Róża	A46	3	4,82	8	12,93
Borelioza z Lyme	A69.2	61	98,08	73	118,05
w tym Neuroborelioza		-	-	2	3,23
Styczność i narażenie na wściekl./potrzeba szczepień	Z20.3/Z24.2	9	14,45	30	48,52
Kleszczowe zapalenie mózgu	A84	-	-	1	1,61
Inne określone wirusowe zapalenie mózgu	A81.1;A83; A85;B02.0	-	-	-	-
Inne nieokreślone wirusowe zapalenie mózgu	A81.1;A83; A85;B02.0	-	-	-	-

Inne określone wirusowe zapalenie mózgu w innych chorobach objętych MZ-56		-	-	-	-
Wirusowe zapalenie opon mózgowych- określone i nieokreślone	A87.1-9;B02.1	1	1,61	-	-
Ospa wietrzna	B01	66	106,12	158	255,51
Różyczka	B06	-	-	-	-
WZW typu A	B15	-	-	-	-
WZW typu C przewlekłe i BNO	B18.2	-	-	-	-
WZW typu B - przewlekłe i BNO	B18.0-1	-	-	-	-
Wirusowe zapalenie wątroby inne i nieokreślone	B17.0, 2-8; B18.8-9; B19	-	-	1	1,61
AIDS – Zespół nabytego upośledzenia odporności	B20-B24	-	-	-	-
Nowo wykryte zakażenia HIV	Z21	-	-	-	-
Świnka	B26	-	-	3	4,85
Bakteryjne zapalenie opon mózgu i/lub mózgu inne określone	G00.2-8;G04.2	-	-	-	-
Zapalenie opon mózgowych inne i nieokreślone	G03	-	-	4	6,47
Zapalenie mózgu inne i nieokreślone	G04.8-9	1	1,61	-	-
Grypa ogółem	J10-J11	-	-	7	11,32
Grypa dzieci 0-14 lat	J10-J11	-	-	6	9,7
Kiła wczesna	A51	-	-	-	-
Choroba meningokokowa inwazyjna – zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	A39.0;A39.8/G05.0	-	-	-	-
Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pneumoniae</i> , inwazyjna - posocznica	A40.3	-	-	-	-
Zakażenia SARS-CoV-2 (COVID-19)	U07.1-2	2353	3783,20	1545	2498,54

NADZÓR SANITARNY

Kontrole sanitarne w placówkach udzielających świadczenia medyczne obejmowały;

- Ocenę stanu sanitarnego i technicznego pomieszczeń, ich funkcjonalności, sprzątnięcia i czystości pomieszczeń, dezynfekcji, sterylizacji i kontroli skuteczności procesów sterylizacji, prowadzenia kontroli wewnętrznych w obszarze realizacji działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych oraz postępowania z odpadami medycznymi w miejscu ich powstawania.

W 2022 roku objęto nadzorem 95 podmiotów, w których przeprowadzono 41 kontroli sanitarnych. W skontrolowanych podmiotach stwierdzono nieprawidłowości dotyczące stanu sanitarno-higienicznego i technicznego w tym: w 1 podmiocie dotyczące stanu sanitarno-higienicznego, w 2 podmiotach dotyczące stanu sanitarno-higienicznego i technicznego oraz w 2 podmiotach dotyczące stanu technicznego.

- Utrzymanie czystości bieżącej i porządku; skontrolowane placówki posiadają opracowane procedury i schematy postępowania dotyczące planu higieny. Rodzaj sprzętu, środki myjące oraz preparaty do dezynfekcji dostosowane dla potrzeb placówki.

W placówkach stosuje się podział sprzętu do sprzątnięcia w zależności od stref czystości mikrobiologicznej.

- Dezynfekcja sprzętu, narzędzi, urządzeń sanitarnych, powierzchni, prowadzone zgodnie z opracowanymi procedurami; skontrolowane placówki stosuje wyłącznie preparaty zarejestrowane i dopuszczone do obrotu przez Urząd Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych - odpowiednio przechowywane, oznakowane, posiadające aktualne terminy ważności. Karty charakterystyki dostępne i aktualne. Roztwory użytkowe preparatów sporządzane zgodnie z zaleceniem producenta, przetrzymywane w odpowiednich pojemnikach, prawidłowo oznakowanych.

- Sterylizacja narzędzi i sprzętu medycznego. Sterylizacja narzędzi i sprzętu medycznego w gabinetach stomatologicznych odbywa się w autoklawie. Natomiast gabinety ginekologiczne korzystają wyłącznie ze sterylnej sprzętu i narzędzi jednorazowego użytku. Na bieżąco, w sposób prawidłowy prowadzona jest kontrola wewnętrzna skuteczności aparatury sterylizującej (coroczne przeglądy autoklawów przez upoważnione firmy), nie kwestionowano procesów sterylizacji. W 2022 r. dokonano oceny sterylizatorni w SP ZOZ Kolbuszowa. Centrala sterylizatornia mieszcząca się w Szpitalu w Kolbuszowej została oddana do użytku w grudniu 2019 r., gdzie dokonuje się procesów sterylizacji narzędzi i materiałów na potrzeby szpitala. Natomiast ośrodki zdrowia wchodzące w skład SP ZOZ Kolbuszowa posiadają i stosują wyłącznie narzędzia jednorazowego użytku. Nie stwierdzono nieprawidłowości dotyczących sterylizacji, postępowania i przestrzegania obowiązujących procedur epidemiologicznych.

- Gospodarka odpadami medycznymi – skontrolowane placówki posiadają opracowane procedury postępowania z odpadami medycznymi. Odpady powstałe w związku z realizacją świadczeń medycznych gromadzone są w pojemnikach odpornych na przekłucie. Pojemniki i worki posiadają prawidłowe oznakowanie i przechowywane są w przenośnych urządzeniach chłodniczych zaopatrzonych w termometr. Częstotliwość odbioru odpadów medycznych jest prawidłowa – co stwierdza się na podstawie okazanych kart odbioru odpadów medycznych.

Odpady medyczne wytwarzane w placówkach służby zdrowia, utylizowane są poza tymi obiektami. Przekazywanie odpadów do unieszkodliwiania odbywa się na podstawie umów, zawartych z podmiotami posiadającymi zezwolenie na transport i unieszkodliwianie odpadów. Odpady medyczne gromadzone są w specjalnie do tego celu przeznaczonych, oznakowanych pojemnikach, a następnie pakowane w czerwone worki foliowe.

Średni czas magazynowania odpadów medycznych w urządzeniach chłodniczych wynosi 1 miesiąc.

Podsumowanie i wnioski

Na podstawie prowadzonego nadzoru należy stwierdzić, iż kierownicy placówek medycznych przejawiają ogromną dbałość w zakresie zapewnienia jak najlepszego stanu technicznego, a dzięki decyzjom i zaleceniom pokontrolnym utrzymuje się zadowolający stan sanitarny. Bieżące naprawy odbywają się sukcesywnie i w krótkim czasie. Podnoszony jest standard obiektów i dostosowanie pomieszczeń do obowiązujących przepisów prawnych.

Podmioty działalności leczniczej posiadają opracowane procedury, instrukcje oraz standardy postępowania mające na celu zapobiegania zakażeniom. Przestrzeganie przez personel medyczny podmiotów działalności leczniczej procedur higienicznych i medycznych, mających na celu zapobieganie i zwalczanie czynników zakaźnych oraz utrzymanie właściwego stanu higieniczno – sanitarnego pomieszczeń, wpływają na zapewnienie bezpieczeństwa zarówno pacjentów, jak i pracowników medycznych.

Nadzór nad realizacją Programu Szczepień Ochronnych

Na terenie powiatu kolbuszowskiego świadczenia zdrowotne w zakresie szczepień ochronnych dzieci i młodzieży oraz dorosłych realizowane były przez 21 punktów szczepień – 19 skontrolowano.

W 6 skontrolowanych obiektach mimo wydawanych przez PPIS w Kolbuszowej zaleceń, nadal w punktach szczepień należących do SP ZOZ Kolbuszowa nie funkcjonuje całodobowy monitoring temperatury w urządzeniach chłodniczych, w których przechowuje się preparaty szczepionkowe – temperatura monitorowana jest jedynie w godzinach pracy w dni robocze przez pielęgniarki.

PSSE prowadzi dystrybucję i nadzór nad warunkami przechowywania preparatów szczepionkowych.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 21 grudnia 2010 r. w sprawie niepożądanych odczynów poszczepiennych oraz kryteriów ich rozpoznawania, prowadzony jest monitoring niepożądanych odczynów poszczepiennych. Niepożądane odczyny poszczepienne (zwane dalej NOP) mogą wystąpić natychmiast po szczepieniu lub po kilku dniach, a nawet tygodniach od zaszczepienia.

Zgłaszanie niepożądanych odczynów poszczepiennych jest obowiązkiem każdego lekarza, który rozpoznaje NOP lub podejrzewa jego wystąpienie. Zgłaszanie wszystkich NOP jest niezbędne dla uzyskania pełnego obrazu bezpieczeństwa stosowanych w kraju preparatów szczepionkowych. Niezwłoczna informacja o wystąpieniu niepożądanego odczynu poszczepiennego umożliwia ponadto podjęcie natychmiastowych działań w przypadku pojawienia się większej liczby w tym samym czasie poważnych odczynów poszczepiennych związanych z podaną szczepionką.

Kryteria niepożądanego odczynu poszczepiennego obejmują odczyn:

- ciężki – zagrażający życiu (wymaga hospitalizacji w celu ratowania zdrowia, może prowadzić do trwałego ubytku sprawności fizycznej lub umysłowej, może kończyć się śmiercią),
- poważny – duże nasilenie objawów w postaci znacznego obrzęku kończyny, silnego jej zaczerwienienia, wysokiej gorączki (nie wymaga zwykle hospitalizacji w celu ratowania zdrowia, nie prowadzi do trwałego uszczerbku dla zdrowia, nie stanowi zagrożenia dla życia),
- łagodny – nie ma szczególnie dużego nasilenia, a charakteryzuje się występowaniem miejscowego obrzęku kończyny, silnego miejscowego zaczerwienienia, gorączki.

W PSSE w Kolbuszowej w 2022 r. wykazano 5 niepożądanych odczynów poszczepiennych, w tym 4 łagodne i 1 poważny.

Realizacja szczepień ochronnych w ramach Programu Szczepień Ochronnych ma wpływ na sytuację epidemiologiczną nadzorowanego terenu, w szczególności przyczynia się do spadku liczby zachorowań na choroby zakaźne i spadku liczby występujących powikłań po przebytej chorobie.

Uodpornienie czynne dzieci w Polsce wykonywane jest głównie w drodze realizacji Programu Szczepień Ochronnych.

W uodpornieniu populacji najmłodszej przeciw chorobom zakaźnym w powiecie kolbuszowskim nadal udaje się utrzymać stan uodpornienia na dość dobrym poziomie.

**Stan uodpornienia przeciw: WZW B; błonicy, tężcowi, krztuścowi; poliomyelitis; odrze,
śwince i różyczce; Hib; S.pneumoniae
na 31.12.2022r.**

I. Stan uodpornienia przeciw WZW B

Rocznik	Liczba dzieci	II dawka	%	III dawka	%	II+III dawka	%
2022	401	195	48,63	144	35,91	339	84,54
2021	464	62	13,36	389	83,84	451	97,20
2020	518	22	4,25	480	92,66	502	96,91

II. Stan uodpornienia przeciw błonicy, tężcowi, krztuścowi

Rocznik	Liczba dzieci	III dawka	%	IV dawka	%	III+IV dawka	%
2022	401	190	47,38	-	-	190	47,38
2021	464	301	64,87	123	26,51	424	91,38
2020	518	89	17,18	407	78,57	496	95,75

III. Stan uodpornienia przeciw poliomyelitis

Rocznik	Liczba dzieci	II+III dawka	%	IV dawka	%	II+III+IV dawka	%
2022	401	191	47,63	-	-	191	47,63
2021	464	301	64,87	123	26,51	424	91,38
2020	518	90	17,37	407	78,57	497	95,94

IV. Stan uodpornienia przeciw odrze, śwince i różyczce

Rocznik	Liczba dzieci	zaszczepionych	%
2021	464	294	63,36
2020	518	455	87,84

V. Stan uodpornienia przeciwko Hib

Rocznik	Liczba dzieci	Pierwotne	%	Uzupełniające	%	Razem	%
2022	401	190	47,38	-	-	190	47,38
2021	464	300	64,66	124	26,72	424	91,38
2020	518	90	17,37	407	78,57	497	95,94

VI. Stan uodpornienia przeciwko p/zakażeniom S. Pneumoniae

Rocznik	Liczba dzieci	Pierwotne	%	Uzupełniające	%	Razem	%
2022	401	238	59,35	-	-	238	59,35
2021	464	158	34,05	277	59,70	435	93,75
2020	518	44	8,49	451	87,07	495	95,56

Pomimo działań podejmowanych ze strony personelu punktów szczepień jak również PPIS w Kolbuszowej problemem pozostają nadal osoby uchylające się od obowiązku wykonania szczepień

ochronnych. Znaczny wzrost liczby takich osób w skali ogólnopolskiej ma również swoje odbicie w naszym powiecie. W roku 2022 w wyniku podjętych działań zaszczepiono 28 dzieci, których rodzice początkowo deklarowali odmowę szczepień. Na koniec 2022 r. wykazano 136 dzieci, w przypadku których rodzice uchylają się od wykonania obowiązkowych szczepień ochronnych. Analogicznie do roku poprzedniego nieznacznie spadła liczba osób uchylających się od wykonania obowiązku szczepień ochronnych.

Wobec powyższego w celu utrzymania odporności zbiorowiskowej populacji kontynuowane są działania informacyjne.

Choroby zakaźne, którym zapobiega się za pomocą szczepień ochronnych, są nadal realnym zagrożeniem, zwłaszcza dla dzieci. Sytuacja epidemiologiczna takich chorób, jak: gruźlica, błonica, krztusiec, tężec, poliomyelitis, odra, różyczka i świnka, wirusowe zapalenie wątroby typu B, pneumokoki zależna jest od poziomu realizacji szczepień ochronnych.

Skuteczność działania szczepionek zależy między innymi od zachowania prawidłowego cyklu szczepień i odstępów czasu między kolejnymi dawkami szczepień. Niezbędna jest do tego ścisła współpraca między lekarzem i pielęgniarką oraz stałe uświadamianie rodzicom celowości prowadzonych szczepień.

2. OCENA W ZAKRESIE HIGIENY KOMUNALNEJ

Działania podejmowane przez pracowników w ramach zadań Stanowiska pracy ds. Higieny Komunalnej obejmowały między innymi nadzór bieżący nad jakością wody przeznaczoną do spożycia przez ludzi, ciepłą wodą użytkową, wodą w miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpieli, wodą na pływalniach jak również obiektami użyteczności publicznej i ogólnie pojętymi warunkami sanitarnymi terenu powiatu.

W związku z zaistniałą sytuacją epidemiologiczną pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Kolbuszowej zostali zaangażowani w działania związane z przeciwdziałaniem rozprzestrzenianiu się zakażeń koronawirusem SARS-CoV-2 na terenie powiatu kolbuszowskiego.

✓ Wodociągi

Na terenie powiatu kolbuszowskiego funkcjonuje sześć wodociągów, które zaopatrują w wodę wszystkie miejscowości powiatu. Źródłem zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia są ujęcia podziemne zlokalizowane w miejscowościach: Cmolas, Huta Komorowska, Raniżów, Widelka, Niwiska i Przyłek. W 2022r. kontrolą jakości wody objęto wszystkie wodociągi, zgodnie z harmonogramem poboru prób wody na rok 2022, uzgodnionym z PPIS w Kolbuszowej i laboratorium wykonującym badania. Na terenie powiatu kolbuszowskiego wszyscy zarządcy wodociągów prowadzą monitoring jakości wody w ramach kontroli wewnętrznej. Pobrane próbki wody w ramach urzędowej kontroli jak i próbki wody pobrane na zlecenie Zarządcy wodociągów badane były w zakresie parametrów bakteriologicznych i fizykochemicznych z grupy A i grupy B, zgodnie z obowiązującymi przepisami. Zakres i częstotliwość przeprowadzanych badań uzależniony był od jakości wody ujmowanej, stosowanych procesów uzdatniania, wielkości produkcji wody oraz ilości zaopatrywanych mieszkańców. W 2022r. PPIS w Kolbuszowej pobrał do badań 73 próbki wody z sieci wodociągowej, natomiast w ramach kontroli wewnętrznej jakości wody prowadzonej przez Zarządców wodociągów pobrano łącznie do badań 71 próbek wody.

W tabeli nr 1 została przedstawiona szczegółowa informacja dot. wodociągów objętych nadzorem na terenie powiatu kolbuszowskiego.

Wodociąg	Zarządca wodociągu	Wielkość produkcji m ³ /d	Jakość wody Stan na 31.12.2022r.	Przekroczenie wartości dopuszczalnych parametrów w roku 2022	Działania naprawcze prowadzone przez przedsiębiorstwo wod-kan
Wodociąg dla gmin Kolbuszowa, Cmolas i Dzikowiec	Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Likwidacji	3358	Przydatna do spożycia	-	-
	Zakład Usług Komunalnych w Cmolasie		Przydatna do spożycia	-	-
	Zakład Usług Komunalnych w Dzikowcu		Przydatna do spożycia	-	-
	Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej spółka z o.o.		Przydatna do spożycia	-	-
Huta Komorowska	Gminny Zakład Wodociągów Kanalizacji i Oczyszczania w Majdanie Królewskim	760	Przydatna do spożycia	-	-
Widelka	ZGKiM spółka z o.o.	479	Przydatna do spożycia	-	-
Raniżów	Zakład Gospodarki Komunalnej w Raniżowie	537	Przydatna do spożycia	Żelazo, Mętność	Prowadzone postępowanie związane było z modernizacją technologii uzdatniania wody. Zarządca wodociągu podejmował czynności naprawcze: analiza pracy SUW, płukanie sieci wodociągowej, dezynfekcja wody, kontrola wewnętrzna jakości wody.
Niwiska	Zakład Usług Komunalnych w Niwiskach	321	Przydatna do spożycia	-	-
Przyłęk	Zakład Usług Komunalnych w Niwiskach	292,0	Przydatna do spożycia	-	-

W stosunku do wodociągu Raniżów w 2022r. PPIS w Kolbuszowej prowadził postępowanie administracyjne dotyczące wydania decyzji o warunkowej przydatności wody do spożycia ze względu na ponadnormatywną zawartość żelaza i podwyższoną mętność. Przekroczenie parametrów związane było z modernizacją Stacji Uzdatniania Wody w Raniżowie. Termin wykonania wyżej wymienionej decyzji uzgodniony został do dnia 30.06.2022r. w związku z czasem koniecznym na wpracowanie nowych źródeł filtracyjnych. PPIS w Kolbuszowej przed terminem zakończenia obowiązywania decyzji pobrał w ramach nadzoru próbki wody, celem określenia czy jakość wody jest zgodna z obowiązującymi przepisami. W dniu 1.07.2022r. PPIS w Kolbuszowej wydał decyzję i komunikat o przydatności wody do spożycia.

Ocena zdrowotna parametrów, których przekroczenia w wodzie przeznaczonej do spożycia przez ludzi stwierdzano najczęściej w 2022r.:

Żelazo – nie jest parametrem odnoszącym się bezpośrednio do zagrożenia dla zdrowia ludzi. Żelazo występujące w wodzie przeznaczonej do spożycia w nadmiernych ilościach w warunkach panujących w systemach dystrybucji wody, wykazuje tendencję do wytrącania się w formie trudno rozpuszczalnych osadów o rdzawo-brunatnej barwie. Powoduje to budzący zastrzeżenia konsumentów wzrost barwy i mętności wody oraz jej metaliczny smak. Niezadowolone konsumentów budzi też pojawiające się wtedy przebarwienie ceramiki sanitarnej, pranych tkanin, powierzchni zmywanych wodą, jak również zmiana smaku wody oraz napojów i potraw przygotowywanych z jej dodatkiem. Zmiany te stają się w istotny sposób uciążliwe dla konsumentów zwykle z chwilą, gdy stężenie żelaza w wodzie przekracza wartość 300 µg/l. Osady żelaza, wytrącające się z wody na ścianach przewodów wodociągowych i ulegające z czasem twardnieniu, utrudniają właściwą eksploatację systemu zaopatrzenia w wodę, stając się przyczyną spadku ciśnienia wody, awarii, a nawet pogorszenia się jakości mikrobiologicznej wody. Wartość dopuszczalna w obowiązujących przepisach wynosi 200 µg/l (0,2 mg/l).

Mętność – nie jest parametrem odnoszącym się bezpośrednio do zagrożenia dla zdrowia ludzi. Jej podwyższone wartości mogą jednak wskazywać na zakłócenie uzdatniania wody, którego następstwem może być nieprawidłowość stwarzająca takie ryzyko, na przykład nieodpowiednia jakość mikrobiologiczna wody. Podwyższoną mętność wody pobranej z sieci wodociągowej należy traktować jako sygnał możliwego zagrożenia jakości mikrobiologicznej wody. Nie można natomiast danego poziomu mętności wody bezwzględnie wiązać z określonym stopniem zagrożenia skażeniem mikrobiologicznym wody ani jego charakterem. Jednakże w celu zapewnienia skuteczności dezynfekcji mętność wody nie powinna przekraczać 1 NTU lub nawet być jeszcze niższa.

Pogorszenie jakości wody z Wodociągu Raniżów było głównie związane z modernizacją uzdatniania wody na Stacji Uzdatniania Wody w Raniżowie. Na uwagę zasługuje fakt, iż w przypadku stwierdzonych przekroczeń dopuszczalnych wartości parametrów fizykochemicznych zarządca wodociągu podejmował działania naprawcze mające na celu doprowadzenie jakości wody do wymagań określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 07 grudnia 2017r. roku w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Należy stwierdzić, iż sprawowany w 2022r. przez PPIS w Kolbuszowej nadzór nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi przy odpowiedzialnej współpracy z producentami wody i organami samorządowymi pozwolił zapewnić właściwą jej jakość i pełne bezpieczeństwo zdrowotne przy zachowaniu ciągłości zaopatrzenia.

W roku 2022 wydano 39 decyzji dot. jakości wody, rok wcześniej 49 decyzji:

- ✓ 1 decyzja płatnicza (Wodociąg Raniżów),
- ✓ 37 decyzji administracyjnych (1 dot. przedłużenia warunkowego dopuszczenia wody do spożycia na Wodociągu Raniżów, 1 dot. poprawy stanu technicznego- wodociąg na terenie gminy Kolbuszowa, 35 dotyczące przydatności wody do spożycia),
- ✓ 1 decyzję zatwierdzającą system jakości w Laboratorium Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Likwidacji – Zakład Produkcji Wody w Cmolasie w zakresie prowadzonych badań parametrów fizykochemicznych – żelazo, jony amonowe i azotanowe w wodzie przeznaczonej do spożycia, z terminem do 18.12.2023r.

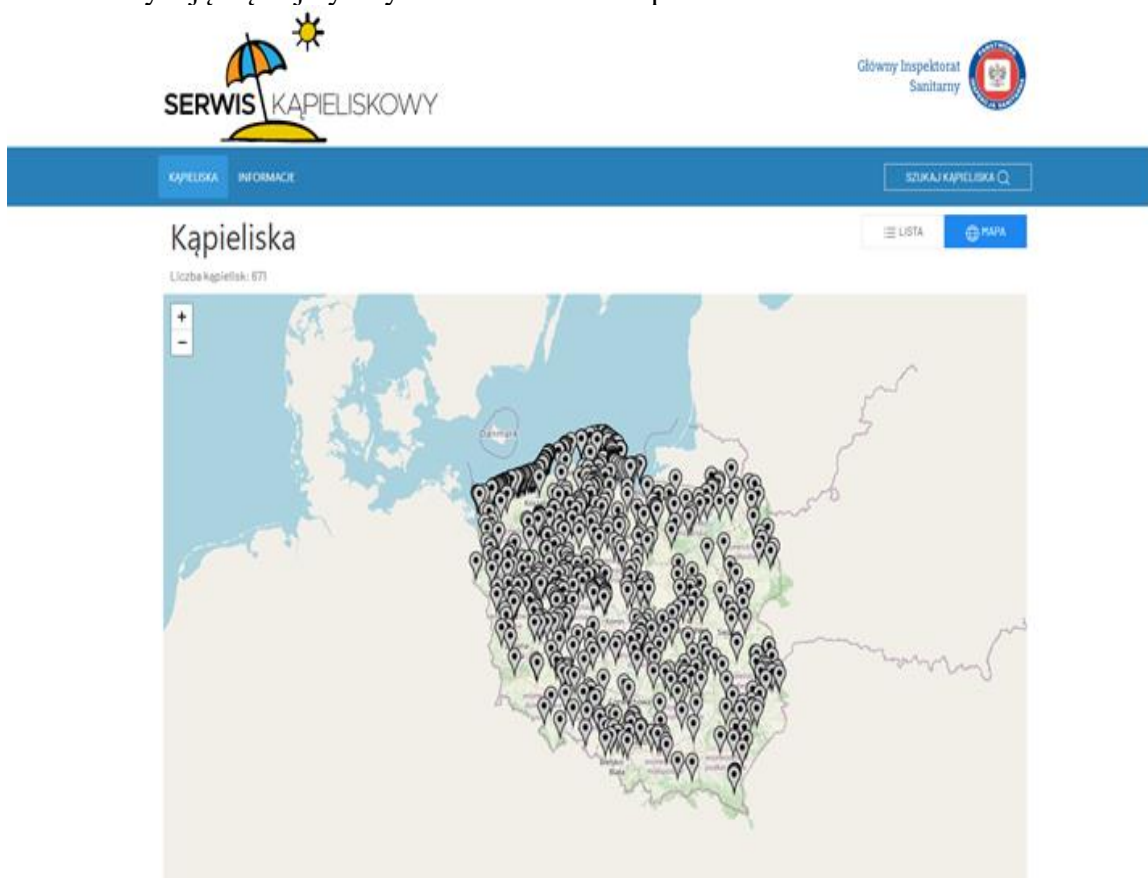
✓ **Obiekty użyteczności publicznej**

✓ **Zbiornik retencyjny w Wilczej Woli.**

Do najistotniejszych elementów nadzoru sanitarnego nad miejscami okazjonalnie wykorzystywanymi do kąpeli należy ocena jakości wody, prowadzona zgodnie z przepisami. W roku 2022 na terenie powiatu kolbuszowskiego w ewidencji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Kolbuszowej funkcjonowało jedno miejsce okazjonalnie wykorzystywane do kąpeli na terenie Gminy Dzikowiec. Sezon kąpielowy w/w miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpeli obejmował okres od 17 lipca do 15 sierpnia 2022r. Przed rozpoczęciem sezonu kąpielowego

organizator (Gmina Dzikowiec) w porozumieniu z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Kolbuszowej ustalił harmonogram pobierania próbek wody z wyznaczonego miejsca do kąpiel. Harmonogram uwzględniał termin pobierania i analizy nie mniej niż dwóch próbek wody w sezonie kąpielowym (badanie wykonano przed otwarciem i w trakcie sezonu kąpielowego). Na zlecenie organizatora miejsca do kąpiel PPIS w Kolbuszowej pobrał do badań dwie próbki wody. Na podstawie otrzymanych sprawozdań z badań dokonywano bieżącej oceny jakości wody. W przedmiotowej ocenie uwzględniano przede wszystkim wskaźniki mikrobiologiczne kałowego zanieczyszczenia wody oraz zakwity sinic. Wykaz miejsc do kąpiel na bieżąco jest aktualizowany na stronie WSSE w Rzeszowie (w informacji umieszczony jest m. in. sezon kąpielowy i ocena jakości wody).

Na terenie powiatu kolbuszowskiego nie funkcjonowało kąpielisko. Główny Inspektor Sanitarny utworzył internetowy Serwis Kąpielowy (zdjęcie nr 1, 2), który prezentuje wykaz wszystkich wyznaczonych uchwałami rad gmin kąpielisk oraz przedstawia aktualne informacje o jakości wody w kąpieliskach i infrastrukturze kąpielisk. Serwis jest informatorem o jakości wody w kąpieliskach, obrazującym na mapie Polski wykaz wszystkich wyznaczonych uchwałami Rad Gmin kąpielisk w kraju. Serwis kąpieliskowy zawiera dane podstawowe kąpielisk tj. dane adresowe, czas trwania sezonu kąpielowego, godziny otwarcia oraz wskazanie stacji sanitarno-epidemiologicznej nadzorującej poszczególne kąpieliska, jak również informacje o infrastrukturze kąpieliska w postaci piktogramów. Należy zaznaczyć, iż wszystkie podmioty zaangażowane w organizację kąpielisk, a szczególności burmistrz i wójt, powinny dążyć do zwiększenia na administrowanym obszarze liczby kąpielisk i promowania bezpiecznej kąpeli w obszarze kąpielisk, które charakteryzują się najwyższymi standardami bezpieczeństwa.

zdjęcie nr 1. Strona serwisu kąpieliskowego z zaznaczoną mapą kąpielisk.

Informacje dotyczące kąpielisk

BRUCE
AKTY PRAWNE
ORGANIZACJA
KĄPIELISK
RAPORTY
BADANIA
KONUNKATY
WYBRZYZY - KOMPENDIUM

Organizacja kąpielisk

Terminarz organizacji i funkcjonowania kąpielisk

- do 31 grudnia każdego roku poprzedzającego sezon kąpielowy, w którym kąpielisko ma być otwarte organizator kąpieliska składa wniosek do właściwego terenowo wójta, burmistrza lub prezydenta miasta o wpisanie kąpieliska do wykazu kąpielisk danej gminy¹;
- wójt, burmistrz lub prezydent miasta, w przypadku przekazania przez organizatora kąpieliska niekompletnego wniosku, wzywa do jej uzupełnienia w terminie do 7 dni²;
- w przypadku braku uzupełnienia dokumentów w wyznaczonym terminie, wniosek pozostaje bez rozpatrzenia³;
- wójt, burmistrz lub prezydent miasta przygotowuje projekt uchwały o wykazie kąpielisk i podaje projekt uchwały do publicznej wiadomości, w sposób zwyczajowo przyjęty, określając formę, miejsce i termin składania uwag oraz propozycji zmian do wykazu, nie krótszy niż 21 dni od jego ogłoszenia⁴;
- wójt, burmistrz lub prezydent miasta rozpatruje uwagi oraz propozycje do projektu uchwały w terminie nie dłuższym niż 14 dni⁵;
- do 28 lutego każdego roku wójt, burmistrz lub prezydent miasta przekazuje projekt uchwały o wykazie kąpielisk do zaopiniowania Włodrom Polskim, właścicielowi wód, oraz właściwemu organowi Inspekcji Ochrony Środowiska i państwowemu powiatowemu lub państwowemu granicznemu inspektorowi sanitarnemu, a w przypadku kąpieliska położonego na:
 - terenie parku narodowego - także dyrektorowi parku narodowego,
 - polskich obszarach morskich - także właściwemu dyrektorowi urzędu żegludki i drożdżowej,
 - śródlądowej drodze wodnej - także właściwemu dyrektorowi urzędu żegludki i drożdżowej,który w ciągu 14 dni wydaje opinię do przekazanego projektu. Brak opinii w tym terminie uznaje się za wyrażenie opinii pozytywnej⁶;
- do 20 maja każdego roku rada gminy określa, w drodze uchwały, wykaz kąpielisk na terenie gminy lub na polskich obszarach morskich przyległych do danej gminy⁷;
- do 20 maja każdego roku rada gminy określa, w drodze uchwały, sezon kąpielowy, który obejmuje okres między 1 czerwca a 30 września⁸;
- po podjęciu uchwały o wykazie kąpielisk, wójt, burmistrz lub prezydent miasta przedstawia właściwemu państwowemu powiatowemu lub państwowemu granicznemu inspektorowi sanitarnemu informacje o liczbie kąpielisk i podaje przyczynę zmian w liczbie kąpielisk w porównaniu do

zdjęcie nr 2. Informacje na temat utworzenia kąpieliska

✓ Pływalnie

Na terenie powiatu kolbuszowskiego funkcjonują 2 kryte pływalnie. W 2022r. kontrole jakości wody w w/w obiektach prowadzone były przez PPIS w Kolbuszowej oraz w ramach kontroli wewnętrznej przez Zarządców Pływalni.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kolbuszowej 2022r. pobrał do badań 11 próbek wody - Badaniami objęto wodę w nieckach, cyrkulacji, jak również ciepłą wodę użytkową. Badania wody przeprowadzone były w Wojewódzkiej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Rzeszowie Dział Laboratoryjny Laboratorium Higieny Komunalnej 35-959 Rzeszów, ul. Wierzbowa 16 i Laboratorium Higieny Komunalnej Pracownia w Tarnobrzegu, 39-400 Tarnobrzeg, ul 1 Maja 5.

Na Pływalni w Kolbuszowej w cyrkulacji basenu rekreacyjnego oraz na Pływalni w Cmolasie w niecce basenu sportowo-rekreacyjnego otrzymano podwyższoną wartość chloroformu. PPIS w Kolbuszowej wszczął postępowanie administracyjne. W związku ze stwierdzonym przekroczeniem Zarządcy Pływalni poinformowali PPIS w Kolbuszowej o niezwłocznie podjętych czynnościach naprawczych (zmniejszenie dozowania chloru, przegląd wentylacji, płukanie filtrów, częściowa wymiana wody). Po podjętych czynnościach naprawczych na zlecenie Zarządcy pływalni zostały pobrane do badań próbki wody. Otrzymano wyniki zgodne z wymaganiami. Wydano dwie oceny jakości wody na pływalniach oraz dwie decyzje płatnicze.

Wewnętrzna kontrola jakości wody na pływalniach prowadzona jest na zlecenie zarządców obiektów, zgodnie z obowiązującymi przepisami i opracowanym harmonogramem poboru próbek wody.

Pływalnie posiadają ustalone z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Kolbuszowej harmonogramy pobierania próbek wody z pływalni.

Ponadto zarządcy obydwu obiektów:

- dokumentowali bieżące obserwacje wody na pływalni,
- dokonywali systematycznego i udokumentowanego nadzoru pracy urzędów,

- rejestrowali wyniki pomiaru jakości wody,
- podejmowali stosowne działania naprawcze,
- prowadzili badania jakości wody zgodnie z ustalonym harmonogramem,
- wydawali bieżące komunikaty o jakości wody.

Częstotliwość i zakres badań przeprowadzanych przez zarządzających pływalniami była zgodna z obowiązującymi wymaganiami zawartymi w załączniku nr 3 do rozporządzenia. Zarządzający w ramach kontroli wewnętrznej zlecali badanie wody laboratorium akredytowanemu.

Po analizie uzyskanych wyników badań jakości wody na przestrzeni raportowanego okresu ocenia się, że kąpiący korzystali z wody o dobrych parametrach jakości wody, natomiast w przypadkach pogorszenia jakości wody działania naprawcze przynosiły oczekiwane efekty. W 2022r. nie otrzymano przekroczeń w zakresie parametrów mikrobiologicznych.

Zarządzający pływalniami na podstawie bieżącej obserwacji dokumentowali spostrzeżenia, podjęte czynności w celu zapewnienia odpowiedniej jakości wody oraz rejestrowali wyniki pomiarów jakości wody na pływalni tj. pH, potencjał redox, stężenie chloru wolnego, temperatura wody, stężenie chloru związanego. Na podstawie uzyskiwanych wyników dobierali najbardziej odpowiednie metody, celem uzyskania wymaganych wartości parametrów wody.

Funkcjonowanie krytej pływalni w Cmolasie od 27.03.2022r. zostało czasowo zawieszona w związku z remontem. Udostępnienie obiektu dla osób korzystających nastąpiło w dniu 12.07.2022r. Przed ponownym uruchomieniem obiektu pobrano do badań próby wody i otrzymano wyniki zgodne z wymaganiami. Ponadto w dniu 31.12.2022r. ponownie działalność pływalni została zawieszona.

Po przeanalizowaniu wyników badań wody oceniono, że na koniec 2022 roku woda w obydwu obiektach spełniała wymagania mikrobiologiczne i fizykochemiczne określone w załącznikach nr 1 i 2 do ww. rozporządzenia w sprawie wymagań jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach, a użytkownicy obydwu pływalni korzystali z wody przydatnej do kąpieli.

Zbiorcza roczna ocena jakości wody dla obydwu pływalni za 2022 rok zostanie wydana w 2023 roku.

- ✓ **Legionella** - W roku 2022 w ramach nadzoru zostały pobrane do badań dwie próbki ciepłej wody użytkowej na obecność bakterii Legionella sp. w obiektach: Dom Pomocy Społecznej w Cmolasie i Katolicka Placówka Wychowawcza - Nasz Dom w Widelce. W obydwu przypadkach otrzymano wyniki zgodne z wymaganiami. Ponadto w ramach kontroli wewnętrznej na zlecenie SPZOZ w Kolbuszowej pobierane były do badań próbki ciepłej wody użytkowej na obecność bakterii Legionella sp. Instalacja ciepłej wody była skolonizowana. Prowadzone było postępowanie administracyjne. Niezwłocznie wdrożone działania naprawcze skutkowały poprawą jakości wody, co potwierdziły przeprowadzone kolejne badania laboratoryjne próbek wody ciepłej.

W 2022 roku w ewidencji PPIS w Kolbuszowej znajdowały się ponadto:

- ✓ **Ustępy publiczne** – 2 obiekty: stałe, skanalizowane. W 2022 roku skontrolowano 1 obiekt. Kontrolą objęto Ustępy Publiczne w Kolbuszowej. Obiekt zaopatrzone w wodę z wodociągu publicznego, ścieki odprowadzane do kanalizacji. W obiekcie wydzielone jest WC dla osób niepełnosprawnych, WC dla kobiet oraz WC dla mężczyzn. W trakcie kontroli stwierdzono zacieki na suficie nad pisuarami w WC męskim oraz zacieki na suficie w części z kabinami w WC damskim. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kolbuszowej wydał decyzję administracyjną nakazującą usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości. Termin wykonania nakazów nałożonych decyzją ustalono na dzień 31.03.2023r.

- ✓ **Domy pomocy społecznej** – 1 obiekt.

Pobrano próbki ciepłej wody użytkowej na obecność Legionella sp. Nie stwierdzono nieprawidłowości. W DPS są wdrożone i opracowane procedury regulujące postępowanie w przypadku potwierdzenia zakażenia COVID-19. Nie przeprowadzono kontroli sanitarnej w 2022 roku.

- ✓ **Inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej** – 3 obiekty. Nie kontrolowano w 2022r.
- ✓ **Obiekty hotelarskie** - 4 obiekty: 3 hotele, 1 dom wycieczkowy. Skontrolowano 4 obiekty, przeprowadzono 5 kontroli.

Kontrolą objęto Hotel Dworek w Kolbuszowej, Hotel AROMA w Komorowie, Obiekt Stylowa Kolbuszowa oraz Dom Wycieczkowy w Kolbuszowej. Wszystkie obiekty zaopatrzone są w wodę z sieci wodociągowej. Ścieki odprowadzane są do kanalizacji. Nie stwierdzono również nieprawidłowości dotyczących postępowania z odpadami komunalnymi. We wszystkich obiektach goście mają zapewnioną czystą bieliznę. W obiektach hotelarskich praniem bielizny zajmują się firmy zewnętrzne, jedynie w domu wycieczkowym pranie bielizny prowadzone jest w obiekcie. Pomieszczenia obiektów utrzymane są w dobrym stanie sanitarno-technicznym. Drobne prace remontowe wykonywane są na bieżąco. Podczas kontroli obiektów nie stwierdzono nieprawidłowości.

- ✓ **Zakłady fryzjerskie** - 44 obiekty. Skontrolowano 11 obiektów.

Nieprawidłowości stwierdzono w 3 przypadkach:

- w dwóch obiektach stwierdzono zły stan techniczny obiektu,
- w jednym obiekcie zły stan sanitarno-techniczny - za stwierdzone nieprawidłowości dotyczące stanu sanitarnego tj. brudne maszynki do strzyżenia nałożono mandat karny w wysokości 100zł, nieprawidłowość została usunięta podczas kontroli.

W 2022 roku PPIS w Kolbuszowej wydał 4 decyzje dotyczące zakładów fryzjerskich, w tym:

- 3 decyzje administracyjne - nakazujące usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości dotyczących stanu technicznego z terminem realizacji wyznaczonym w 2 przypadkach na 2022r. oraz w 1 przypadku na 2023r.,
- 1 decyzję zmieniającą termin wykonania nałożonych nakazów na 2023r.

Ponadto w 1 obiekcie stwierdzono nieprzestrzeganie przepisów Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii, tj. brak przestrzegania obowiązku zasłaniania ust i nosa przez osobę prowadzącą obsługę klientów- nałożono mandat karny w wysokości 40 zł.

- ✓ **Zakłady kosmetyczne** - 25 obiektów. W 2022r. skontrolowano 5 obiektów, nie stwierdzono nieprawidłowości.
- ✓ **Zakłady tatuażu** – 1 obiekt. Skontrolowano 1 obiekt, nie stwierdzono nieprawidłowości.
- ✓ **Zakłady odnowy biologicznej** - 1 obiekt. Nie kontrolowano w 2022 roku.
- ✓ **Inne zakłady, w których są świadczone łącznie więcej niż 1 z usług fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej, tatuażu** – w ewidencji 7 obiektów. Nie skontrolowano w 2022 roku.
- ✓ **Dworce autobusowe** - 1 obiekt – Dworzec PKS w Kolbuszowej. Przeprowadzono 1 kontrolę, nie stwierdzono nieprawidłowości. Obiekt został oddany do użytkowania po przebudowie i remoncie w 2022roku. Dla podróżnych został udostępniony od dnia 01.05.2022r. Obecnie w obiekcie tym znajduje się: poczekalnia dla podróżnych, poczekalnia długoterminowa, pokój dla matki z dzieckiem wyposażony w przewijak, umywalkę z ciepłą i zimną wodą z dostępem do toalety, kącik zabaw dla dzieci oraz stanowiska zewnętrzne. Ponadto w obrębie dworca zapewnione są toalety dla podróżnych: WC damskie, WC męskie oraz WC dla osób niepełnosprawnych. Wyposażenie toalet prawidłowe. Dla podróżnych w obrębie dworca udostępnione są siedziska oraz kosze na odpady komunalne. Dworzec posiada stałą obsługę zajmującą się sprzątaniem obiektu.
- ✓ **Dworce i stacje kolejowe** – 6 obiektów. Nie kontrolowano w 2022 roku.

✓ **Tereny rekreacyjne** - 14 obiektów. Skontrolowano 3 obiekty.

W 2022r. kontrolą objęto Kompleks Turystyczny BRZEZOVKA położony w miejscowości Domatków. Obiekt ten składa się z trzech stref: strefy zabaw, strefy wodnej i strefy historycznej. W 2022r. w obrębie obiektu nie funkcjonowało pole namiotowe. Na terenie kompleksu znajduje się 6 toalet z bieżącą wodą, cztery wydzielone przebieralnie. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie postępowania z odpadami komunalnymi i ściekami.

Strefa wodna funkcjonowała do 31.08.2022r. W strefie tej znajdują się 3 jacuzzi, 2 brodziki do zabaw dziecięcych, dmuchany plac zabaw i brodzik do zabaw dziecięcych ze zjeżdżalnią oraz basen otwarty. W wymienionych punktach wodnych prowadzone są pomiary wolnego chloru, pH i temperatury wody.

Badanie wody prowadzone było na zlecenie Właściciela obiektu, jak również w ramach nadzoru bieżącego przez PPIS w Kolbuszowej. W dwóch przypadkach otrzymano przekroczenie mikrobiologiczne. Właściciel obiektu niezwłocznie podjął czynności naprawcze.

W 2022r. skontrolowano również 2 place zabaw na terenie Gminy Kolbuszowa. Podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości. W 2022r. nie pobierano do badania prób piasku z piaskownic.

✓ **Domy przedpogrzebowe** – 1 obiekt. Nie kontrolowano w 2022 roku.

✓ **Inne obiekty** – 40 obiektów. W 2022 roku skontrolowano 2 zakłady usług pogrzebowych i 4 środki transportu do przewozu zwłok i szczątków ludzkich. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

Liczba kontroli. Liczba nałożonych mandatów. Liczba wydanych decyzji.

Ogółem w ewidencji znajdują się 153 obiekty. Przeprowadzono 116 kontroli. Nałożono 2 mandaty karne na łączną kwotę 140 zł w 2 zakładach fryzjerskich:

- 1 za brak przestrzegania obowiązku zakrywania ust i nosa w wysokości 40 zł.
- 1 za stosowanie brudnych maszynek do strzyżenia w wysokości 100 zł.

W stosunku do obiektów nadzorowanych wydano 49 decyzji merytorycznych, 4 decyzje płatnicze.

W 2022r. wydano ponadto:

- ✓ 12 decyzji zezwalających na ekshumację zwłok lub szczątków ludzkich,
- ✓ 1 decyzję zezwalającą na wywóz zwłok poza granice Rzeczypospolitej Polskiej,

Nie uczestniczono w ekshumacji, opieczętowano trumnę ze zwłokami osoby wywożonej za granicę.

- ✓ 21 postanowień wyrażających zgodę na sprowadzenie zwłok, prochów ludzkich z zagranicy,
- ✓ 2 opinie dotyczące regulaminów o utrzymaniu czystości i porządku w gminach,
- ✓ 2 opinie o projektach uchwał dotyczących szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości,
- ✓ 1 opinia o spełnieniu wymagań sanitarnych przez obiekt hotelarski,
- ✓ 1 opinię w sprawie projektu uchwały rady gminy w sprawie wyrażenia zgody na utworzenie miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpieli na terenie gminy,
- ✓ 2 opinie w sprawie organizacji imprezy masowej,
- ✓ 1 opinię w sprawie spełnienia wymagań sanitarnych dla hotelu kat. ***.

Ponadto na wniosek przedsiębiorców wydano 6 ocen o przydatności wody do spożycia dla zakładów nadzorowanych przez Inspekcję Weterynaryjną.

W 2022 roku w związku z wybuchem wojny na Ukrainie, pracownicy Higieny Komunalnej prowadzili również kontrole obiektów nie znajdujących się pod nadzorem PPIS w Kolbuszowej, a przeznaczonych na miejsca zakwaterowania dla cudzoziemców na terenie powiatu kolbuszowskiego. Przeprowadzono 8 kontroli miejsc przeznaczonych na zakwaterowanie dla cudzoziemców. Miejsca te były wyznaczone na terenie Kolbuszowej oraz Gmin Cmolas, Dzikowiec, Niwiska i Majdan Królewski. Nie stwierdzono nieprawidłowości podczas powyższych kontroli.

Pracownik Higieny Komunalnej uczestniczył w 2 kontrolach posterunków policji. Kontrole zostały przeprowadzone wspólnie z pracownikiem zajmującym stanowisko pracy ds. Higieny Pracy-stanowisko wiodące.

Przed sezonem do właścicieli obiektów (gmin, spółdzielni) wystosowano pismo dotyczące utrzymania czystości i porządku na podległym terenie. Przesłano również pismo dotyczące fontann do Urzędu Miejskiego w Kolbuszowej i Gminy Majdan Królewski.

W 2022 roku przeprowadzono remont basenu w Cmolasie, który obejmował między innymi wymianę membrany na niecce basenowej, płytek na plaży basenowej oraz w szatniach i pod natryskami. Podczas remontu wymienione zostały również filtry i złoże filtracyjne, stacja dozująca podchloryn wapnia i siarczan glinu. Technologia uzdatniania wody basenowej nie uległa zmianie.

Na uwagę zasługuje również fakt oddania do użytkowania po remoncie budynku Dworca PKS w Kolbuszowej, co wpływa pośrednio na komfort podróży mieszkańców jak również znacząco poprawia estetykę miasta w tej jego części.

3. OCENA W ZAKRESIE HIGIENY PRACY

W ewidencji PSSE Kolbuszowa w 2022r. figurowało 145 zakładów pracy, zatrudniających ogółem 4444 pracowników.

W roku sprawozdawczym skontrolowano 44 zakłady pracy, przeprowadzając łącznie 56 kontroli sanitarnych, w tym również kontrole sprawdzające wykonanie decyzji. W celu poprawy warunków pracy wydano 21 decyzji administracyjnych. Nakazy w decyzjach dotyczyły m.in. obniżenia stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia (hałasu, pyłu, związków toksycznych), przeprowadzenia badań i pomiarów czynników szkodliwych występujących w środowisku pracy, poprawy stanu sanitarno-higienicznego pomieszczeń zakładów.

W 2022r. w 5 zakładach pracy stwierdzono przekroczenia: najwyższego dopuszczalnego natężenia hałasu (w 3 zakładach pracy), przekroczenia najwyższego dopuszczalnego stężenia pyłu drewna (w jednym zakładzie pracy), przekroczenia najwyższego dopuszczalnego stężenia pyłu mąki frakcja wdychalna i przekroczenia najwyższego dopuszczalnego stężenia substancji chemicznych (akrylaldehyd- w jednym zakładzie pracy). W narażeniu powyżej NDN/NDS w 2022r. pracowało 98 pracowników tj.:

- powyżej NDN hałasu- 75 pracowników,
- powyżej NDS pyłu drewna - 1 pracownik,
- powyżej NDS pyłu mąki - 5 pracowników,
- powyżej NDS substancji chemicznej szkodliwej dla zdrowia w środowisku pracy- 17 pracowników.

W ewidencji tutejszej Stacji funkcjonuje 71 zakładów pracy, w których występują czynniki/procesy o działaniu rakotwórczym. W roku sprawozdawczym skontrolowano 14 zakładów pracy w zakresie realizacji wymogów dotyczących czynników o działaniu rakotwórczym. W skontrolowanych zakładach w narażeniu/kontakcie na czynniki rakotwórcze pracuje 213 pracowników. Czynnikiem rakotwórczym występującym w nadzorowanych obiektach są: benzen, wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne, formaldehyd, epoksyetan, pyły drewna.

W ewidencji PSSE w Kolbuszowej funkcjonuje 48 podmiotów gospodarczych, gdzie występują szkodliwe czynniki biologiczne. W roku sprawozdawczym oceniono wymogi w zakresie występowania w środowisku pracy szkodliwych czynników biologicznych w 10 podmiotach gospodarczych. W narażeniu na działanie szkodliwych czynników biologicznych w skontrolowanych zakładach pracuje ogółem 513 pracowników (2 i 3 grupa zagrożenia). Podczas kontroli stanu bezpieczeństwa i higieny pracy zakładów, w których występują zagrożenia biologiczne dokonywane są oceny działań pracodawców w zakresie oceny ryzyka zawodowego i informowania pracowników

o istniejących zagrożeniach dla zdrowia. Sprawdzone czy prowadzony jest rejestr prac i pracowników narażonych na czynniki biologiczne. Pracodawcy zakwalifikowali szkodliwe czynniki biologiczne do 1, 2 i 3 grupy zagrożenia. Pracodawcy prowadzą szkolenia obejmujące zagadnienia dotyczące potencjalnego zagrożenia dla zdrowia pracowników spowodowanego działaniem czynnika biologicznego, zastosowania środków zapobiegawczych, wymagań higieniczno-sanitarnych. Pracodawcy zapewniają wydzielone pomieszczenie do spożywania posiłków, odpowiednie środki ochrony indywidualnej, środki higieny osobistej. Pracownicy posiadają aktualne orzeczenia lekarskie bez przeciwwskazań do wykonywania pracy na danym stanowisku wykonane przez lekarza medycyny pracy.

W 2022r. zakłady posiadające siedzibę poza terenem Powiatu Kolbuszowskiego (HUBER Wieczorek Hubert, Powiśle 29, 24-100 Góra Puławska, Środowisko i Innowacje Sp. z o. o., ul. Złota 59, 00-120 Warszawa, Usługi Transportowe i Handel Jan Lorek, Trzetrzewina 320, 33-395 Chełmiec oraz LOGISTYKA ODPADÓW – REALIZACJE Sp. z o. o. ul. Szklana 20, 43-300 Bielsko-Białą łącznie 4 firmy) zgłosiły Tutejszemu Inspektorowi prace związane z usuwaniem/zabezpieczaniem wyrobów zawierających azbest – demontaż oraz pakowanie pokryć dachowych, które odbyły się na terenie Gminy Kolbuszowa, Dzikowiec, Niwiska, Majdan Królewski, Cmolas i Ranizów. Podczas kontroli w zakresie wymogów bezpieczeństwa i higieny pracy przy zabezpieczaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest, nieprawidłowości nie stwierdzono.

W roku sprawozdawczym prowadzony był nadzór bieżący nad zakładami pracy, które stosują w swojej działalności zawodowej niebezpieczne substancje lub mieszaniny chemiczne stwarzające zagrożenie dla zdrowia, produkty biobójcze oraz prekursorzy narkotyków kat. 2 i 3. Prekursorzy narkotyków kategorii 2 i 3 stosowane w nadzorowanych zakładach pracy to kwas siarkowy, kwas solny, nadmanganian potasu, aceton, toluen, które wykorzystywane są m.in. do analiz laboratoryjnych, uzdatniania wody, regulacji pH wody, odtłuszczenia form. W powiecie kolbuszowskim nie prowadzi działalności eksporter (do krajów trzecich) prekursorów narkotyków kat. 2 i 3. Nie wydawano zezwoleń na wywóz prekursorów do krajów trzecich. W 2022 r. nie prowadzono działań kontrolnych w zakresie wprowadzania do obrotu substancji chemicznych i ich mieszanin w tym detergentów z uwagi na brak ww. podmiotów na nadzorowanym terenie. W ramach nadzoru nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami w 2022r. przeprowadzono 14 kontroli podmiotów stosujących w działalności zawodowej substancje chemiczne i ich mieszaniny. Podczas kontroli pracodawców stosujących substancje chemiczne i ich mieszaniny zwracano uwagę na: formę i treść kart charakterystyki, obowiązek posiadania kart charakterystyki, spis posiadanych substancji i ich mieszanin, prawidłowość oznakowania opakowania substancji i ich mieszanin, prawidłowość oznakowania miejsc przechowywania, fakt posiadania i stosowania przez pracowników środków ochrony indywidualnej. Wśród stosujących znajdują się zakłady, które stosują produkty o działaniu biobójczym. Przeprowadzone kontrole w jednostkach stosujących produkty biobójcze dotyczyły oznakowania opakowań, kart charakterystyki i posiadania spisu preparatów biobójczych – traktowanych jako niebezpieczne zgodnie z ustawą o substancjach chemicznych i ich mieszaninach oraz dodatkowych informacji zawartych w ustawie o produktach biobójczych dotyczących oznakowania opakowania. W ramach nadzoru nad produktami biobójczymi w 2022r. przeprowadzono 8 kontroli podmiotów zajmujących się wprowadzaniem do obrotu w/w produkty. Kontrole dotyczyły wprowadzania do obrotu produktów biobójczych, zawierających substancje czynne wymienione w Decyzjach Komisji o niewłączeniu niektórych substancji do załącznika I, IA lub IB do Dyrektywy 98/8/WE. W ocenianych produktach nie stwierdzono w/w substancji.

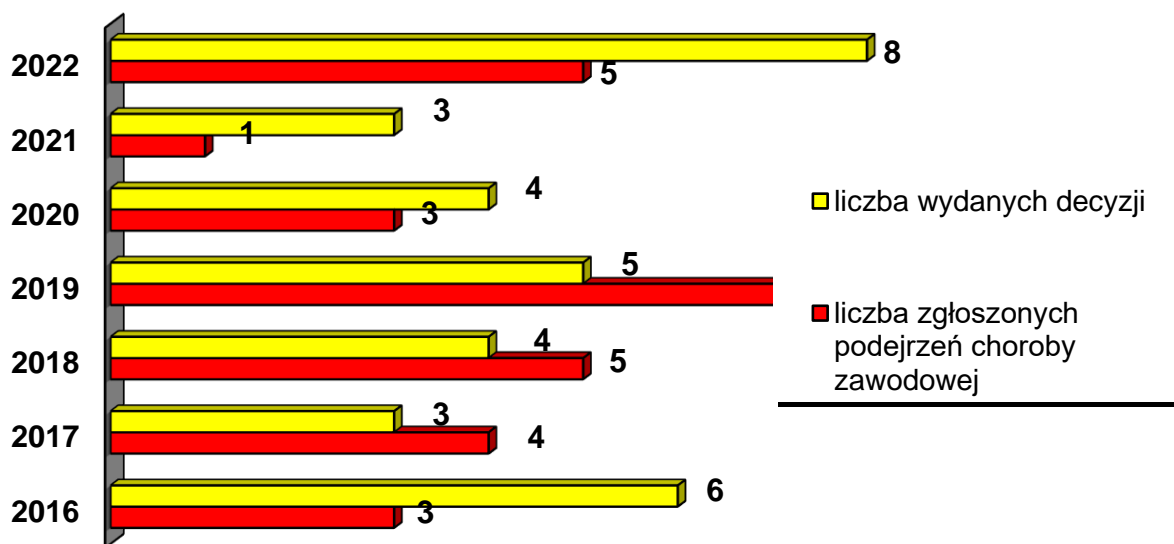
W 2022roku zlecono badania czynników szkodliwych w środowisku pracy w 8 zakładach pracy. Wykonano pomiary dotyczące stężenia pyłów, substancji toksycznych, mikroklimatu gorącego, natężenia hałasu i wibracji (miejscowej i ogólnej). W ramach zleconych badań wykonanych na terenie powiatu kolbuszowskiego stwierdzono przekroczenia normatywów higienicznych w 3 zakładach pracy. Przekroczenia dotyczyły NDN hałasu, NDS pyłu mąki i NDS pyłu drewna na stanowiskach pracy.

Ponadto w 2022r. pracownik higieny pracy został zaangażowany w działania związane z wystąpieniem epidemii SARS-CoV-2 m. in. pomoc w sekcji epidemiologii oraz przeprowadzanie wizytacji dot. przestrzegania obostrzeń w obiektach zlokalizowanych na terenie powiatu kolbuszowskiego z innymi pracownikami PSSE Kolbuszowa oraz z funkcjonariuszami Policji.

Choroby zawodowe

Zagrożenia będące przyczynami powstania chorób zawodowych wśród pracowników, mogą występować w każdym zakładzie pracy. Zgodnie z Kodeksem Pracy za chorobę zawodową uważa się chorobę wymienioną w wykazie chorób zawodowych, jeżeli w wyniku oceny warunków pracy można stwierdzić bezspornie lub z wysokim prawdopodobieństwem, że została ona spowodowana działaniem czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy albo w związku ze sposobem wykonywania pracy, zwanym „narażeniem zawodowym”. Choroby zawodowe odzwierciedlają stan zdrowia osób pracujących, jak również higieniczne warunki pracy. Pozostają w nierozzerwalnym związku z rozwojem przemysłu i stosowanymi technologiami, warunkami pracy oraz jej organizacją. Postępowania administracyjne w sprawie chorób zawodowych prowadzone były na podstawie przepisów określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie chorób zawodowych oraz rozporządzeniu Ministra Zdrowia w sprawie dokumentowania chorób zawodowych i skutków tych chorób. W roku sprawozdawczym zgłoszono 5 podejrzeń chorób zawodowych, dotyczyły one chorób zakaźnych i pasożytniczych. W 2022r. wydano 8 decyzji w sprawach chorób zawodowych, z czego 4 były pozytywne (dot. chorób zakaźnych i pasożytniczych), 3 decyzje były negatywne (2 dot. chorób zakaźnych i pasożytniczych i 1 dot. przewlekłych chorób narządu głosu spowodowanych nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat: guzki głosowe twarde) i 1 decyzja umarzająca postępowanie administracyjne.

postępowanie w sprawie podejrzeń o choroby zawodowe

Środki zastępcze

W 2022r. kontynuowany był nadzór bieżący nad środkami zastępczymi, które powodują niebezpieczne skutki zdrowotne, szczególnie dla ludzi młodych. W zakresie ewentualnego wprowadzania do obrotu środków zastępczych współpracowano z Komendą Powiatową Policji w Kolbuszowej odnośnie wymiany informacji na temat podmiotów istniejących lub nowopowstałych mogących wprowadzać do obrotu środki zastępcze. W 2022r. PPIS w Kolbuszowej nie otrzymał żadnego zgłoszenia podejrzenia zatrucia środkami zastępczymi. W roku sprawozdawczym nie były wydawane decyzje w zakresie środków zastępczych.

W roku 2022r. podczas przeprowadzonych kontroli w nadzorowanych zakładach pracy przekazywano właścicielom zakładów informacje dotyczące zagrożeń płynących z zażywania środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych. Podczas kontroli w 6 zakładach pracy przekazano pracodawcom materiały edukacyjne w formie ulotek dotyczące profilaktyki uzależnień: „Dopalacze to śmierć”, „Stop dopalaczom”.

Pracownicy Inspekcji Sanitarnej prowadzili działania edukacyjne, których celem było ustawiczne poszerzanie wiedzy lokalnej społeczności nt. szkodliwości środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych. W ramach prowadzonej Promocji Zdrowia współpracowano w tym zakresie z zakładowymi inspektorami do spraw bhp oraz z pracownikiem Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia. Przeprowadzono 16 spotkań z rodzicami, nauczycielami i uczniami na temat środków psychoaktywnych i prawnych konsekwencji związanych z posiadaniem i rozprowadzaniem tych substancji. Kontynuowano współpracę z dyrektorami placówek oświatowo – wychowawczych z terenu powiatu kolbuszowskiego w celu podejmowania działań edukacyjnych w zakresie szkodliwości używania substancji psychoaktywnych w pracy wychowawczej i profilaktycznej z młodzieżą szkolną oraz konieczności zgłaszania prób sprzedaży lub podejrzenia sprzedaży środków zastępczych w punktach znajdujących się w pobliżu placówek.

Ponadto na stałe zorganizowano w PSSE w Kolbuszowej punkt informacyjny w połączeniu z kolportażem materiałów edukacyjnych o różnorodnej tematyce m.in. HIV/AIDS, STOP DOPALACZOM, WZW. Z powyższego punktu korzystają petenci Stacji oraz Starostwa Kolbuszowskiego.

Wnioski:

1. Do grupy czynników szkodliwych, na które narażona jest największa liczba pracowników zatrudnionych w przekroczonych najwyższych dopuszczalnych stężeniach i natężeń czynników szkodliwych występujących w środowisku pracy, już od wielu lat należą czynniki fizyczne, w tym hałas, pył.
2. Wyniki kontroli wskazują, że działania podejmowane przez pracodawców przyczyniają się do poprawy warunków pracy pracowników pracujących w narażeniu na działanie czynników szkodliwych.
3. Popularność nowych narkotyków jest wciąż aktualnym problemem z zakresu zdrowia publicznego.
4. Działania edukacyjne i profilaktyczne przyczyniają się do zwiększenia świadomości zagrożeń, jakie niesie za sobą zażywanie nowych narkotyków.

4. OCENA W ZAKRESIE HIGIENY DZIECI I MŁODZIEŻY

W 2022r. na terenie powiatu kolbuszowskiego funkcjonowało 80 stałych placówek nauczania i wychowania oraz 33 placówki sezonowego wypoczynku dzieci i młodzieży. W ramach realizacji zadań związanych z nadzorem nad placówkami nauczania i wychowania przeprowadzono łącznie 118 kontroli (rok wcześniej 93 kontrole), w tym:

- ✓ 71 kontroli stałych placówek nauczania i wychowania (w zakresie: oceny stanu sanitarno – technicznego; oceny realizacji obowiązków zawartych w decyzji administracyjnej; kontrole tematyczne odnośnie przygotowania placówek do rozpoczęcia roku szkolnego),
- ✓ 27 kontroli letniego i zimowego wypoczynku dzieci i młodzieży,
- ✓ 20 kontroli akcyjnych w ramach tzw. „otwarte drzwi” w trakcie ferii letnich i zimowych.

Prowadzono postępowanie administracyjne w zakresie higieny dzieci i młodzieży. W 2022r. wydano 5 decyzji administracyjnych na poprawę stanu sanitarno – technicznego. W 2022r. nie nałożono mandatów karnych.

W 2022r. nie został unieruchomiony, zamknięty, czy też wyłączony z użytkowania żaden zakład nauczania i wychowania lub jego część. W trakcie sprawowanego nadzoru bieżącego nie stwierdzono placówek, których stan użytkowania stanowiłby zagrożenie wymagające unieruchomienia całości obiektu lub jego części.

W 2022r. nie odnotowano interwencji dot. placówek nauczania i wychowania oraz wypoczynku i rekreacji funkcjonujących na terenie powiatu kolbuszowskiego.

Zmiany w infrastrukturze nadzorowanych placówek;

- ✓ placówki nowo otwarte w obiektach istniejących – 3 (Świetlica Profilaktyczno-Wychowawcza „PRZYSTAŃ” w Kolbuszowej, Niepubliczny Żłobek „Mały Miś” w Raniżowie, Przedszkole Językowe „HAPPY KIDS” w Kolbuszowej),
- ✓ placówki zlikwidowane – 6 (Przedszkole Publiczne Nr 2 w Kolbuszowej Oddział Zamiejskowy w Nowej Wsi, Świetlica Profilaktyczno – Wychowawcza w Kolbuszowej, Placówka wsparcia dziennego w budynku OSP – Centrum Społeczno Kulturalne w Spiach, Placówka wsparcia dziennego w budynku Gminnego Ośrodka Kultury i Biblioteki w Niwiskach, Placówka wsparcia dziennego w Mechowcu, Publiczna Szkoła Podstawowa w Brzostowej Górze).

Szkoły podstawowe, zespoły szkół, szkoły średnie

Bardzo ważne jest, aby dzieci i młodzież miały zapewnione odpowiednie warunki do pracy umysłowej oraz prawidłowego rozwoju fizycznego. Dlatego też, kładziemy duży nacisk na zapewnienie przez placówki właściwych warunków sanitarnych. W 2022r. skontrolowano 13 szkół podstawowych, 5 zespołów szkół. Większość szkół zapewniała właściwy stan sanitarno – techniczny pomieszczeń, natomiast w placówkach, w których nie był on spełniony wydano decyzje administracyjne dot. m.in. doprowadzenia do należytego stanu sanitarno – technicznego ścian w salach lekcyjnych, szatniach szkolnych, korytarzach szkolnych.

Wszystkie skontrolowane placówki mają podłączenie do sieci wodociągowej. Z 18 skontrolowanych szkół, 16 ma podłączenie do sieci kanalizacyjnej, 1 placówka odprowadza nieczystości do zbiornika bezodpływowego, 1 - posiada własną oczyszczalnię ścieków. Na terenie powiatu kolbuszowskiego placówki posiadają ubikacje wewnętrzne. W skontrolowanych obiektach zapewniony był dostęp do bieżącej ciepłej i zimnej wody. Sanitariaty zaopatrzone w środki do utrzymania higieny osobistej, standardy dostępności do urządzeń sanitarnych zachowane.

Większość skontrolowanych placówek posiada sale lekcyjne o powierzchni dla ok. 25 uczniów. Liczebność klas maleje, co powoduje, że organy prowadzące podejmują decyzje o łączeniu klas, zarówno całkowitym lub częściowym. W szkołach na terenie powiatu kolbuszowskiego zajęcia prowadzone są w systemie jednozmianowym.

Stanowisko pracy ucznia (stół, krzesło), z którego dzieci i młodzież korzystają przez znaczną część czasu w szkole, ma duży wpływ na ich postawę i zdrowie. W związku z tym bardzo ważne jest, aby korzystali z mebli dostosowanych do ich wzrostu, zgodnie z obowiązującymi normami. Kontrole w tym zakresie zostały przeprowadzone w dwóch szkołach podstawowych. Nie stwierdzono nieprawidłowości. Użytkowany sprzęt był w dobrym stanie sanitarno – technicznym.

Mając na uwadze konsekwencje noszenia przeciążonych plecaków/tornistrów pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Kolbuszowej w swojej pracy podejmują działania mające na celu profilaktykę wad postawy. Zbyt duże obciążenie uczniów ciężarem tornistrów /plecaków może powodować nasilenie bólu pleców, zmniejszenie pojemności płuc, sprzyjać kształtowaniu nieprawidłowej statyki ciała i w efekcie prowadzić do skrzywienia kręgosłupa. W związku z tym podczas kontroli sanitarnych w placówkach oświatowych sprawdzane jest również, w jaki sposób szkoły realizują zapis § 4a rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz.U.2020.1604). Zgodnie z nim, w pomieszczeniach szkoły lub placówki powinno zostać zapewnione miejsce na pozostawienie części podręczników i przyborów szkolnych przez uczniów. Z przeprowadzonych w 2022r. kontroli wynika, iż wszystkie skontrolowane placówki zapewniają taką możliwość. Ponadto w 5 szkołach podstawowych dokonano oceny obciążenia uczniów ciężarem tornistrów. Zgodnie z zaleceniami GIS waga tornistra nie powinna przekraczać 10-15% masy ciała dziecka. Badania przeprowadzone zostały wśród 633 uczniów z klas I-IV, w 36 oddziałach. Do oceny niezbędne były dwa pomiary: jeden - ciężaru ciała ucznia, drugi - pomiar jego spakowanego tornistra/plecaka. Następnie obliczano normy obciążenia ciała ciężarem tornistra i

wprowadzano dane do arkusza excel. Na ogólną liczbę przebadanych 633 uczniów optymalną normę, do 10% obciążenia ciężaru ciała wagą tornistra uzyskało 210 uczniów, natomiast 302 uczniów uzyskało normę 10 – 15% wagi ciała, 121 uczniów posiadało tornistry/plecaki dla których odnotowano wagę powyżej 15% masy ciała.

Na właściwy rozwój ucznia wpływa także organizacja procesu nauczania i wychowania w szkołach, zwłaszcza w zakresie planowania nauki i wypoczynku. Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi plan zajęć dydaktyczno – wychowawczych powinien uwzględniać potrzebę równomiernego obciążenia zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia. Zajęcia powinny rozpoczynać się o stałej porze, zaś różnica liczby godzin lekcyjnych pomiędzy kolejnymi dniami tygodnia nie powinna być większa od 1 godziny. W 2022r. dokonano oceny tygodniowego planu lekcji w 18 placówkach w 65 oddziałach. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

W ramach nadzoru nad bezpieczeństwem i higieną pobytu dzieci i młodzieży w szkołach, kontrolą objęto także warunki sanitarno – higieniczne do prowadzenia zajęć wychowania – fizycznego. Ocenie poddano m.in. posiadanie przez placówkę infrastruktury sportowej oraz stan sanitarno – techniczny zaplecza sportowego. Z pełnej infrastruktury sportowej tj. szkolnego zespołu sportowego wraz z boiskiem korzystać mogli uczniowie 10 szkół. Zespół sportowy bez boiska posiadała 1 placówka, salę zastępczo – rekreacyjną z boiskiem - 5 placówek, salę zastępczo – rekreacyjną – 1 placówka, wyłącznie boisko sportowe – 1 placówka. Ponadto w 5 skontrolowanych placówkach zajęcia wychowania – fizycznego organizowane były na basenie, w jednej placówce – na hali sportowej.

Zgodnie z ustawą o systemie oświaty szkoła powinna zapewnić uczniom możliwość korzystania z gabinetu profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej. Na 18 skontrolowanych szkół w 15 funkcjonowały gabinety, zaś w 3 placówkach zadania z zakresu profilaktycznej opieki zdrowotnej realizowane były w pomieszczeniach zastępczych na terenie szkoły.

Z uwagi na fakt, iż dzieci i młodzież spędzają w szkołach znaczną część dnia, ważne jest, aby miały zapewnioną możliwość spożycia ciepłego posiłku. W szkołach na terenie powiatu kolbuszowskiego prowadzono dożywianie w formie ciepłego posiłku jednodaniowego (II śniadanie), z którego skorzystało 959 uczniów.

Opieka nad dziećmi do lat 3

Opieka nad dziećmi do lat 3 może być organizowana w formie żłobka, klubu dziecięcego lub sprawowana przez dziennego opiekuna, nianię. Pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Kolbuszowej znajduje się 1 klub dziecięcy oraz 3 żłobki. W 2022r. przeprowadzono kontrolę sanitarną w klubie dziecięcym oraz w jednym żłobku. Obie placówki zapewniają właściwe warunki sanitarno – techniczne przebywającym w nim dzieciom. Sanitariaty zaopatrzone są w środki do utrzymania higieny osobistej. Zapewniony jest dostęp do bieżącej ciepłej wody. Placówki podłączone są do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej.

Wychowanie przedszkolne

W 2022r. skontrolowano 8 przedszkoli funkcjonujących samodzielnie oraz 3 przedszkola wchodzące w skład zespołów. Podczas przeprowadzanych kontroli sanitarnych szczególną uwagę zwracano na warunki sanitarno – techniczne pomieszczeń, wyposażenia, zabawek, sprzętu rekreacyjnego. Oceniano również warunki do utrzymania higieny osobistej tj. stan techniczny pomieszczeń higieniczno - sanitarnych, dostęp do bieżącej ciepłej wody, zaopatrzenie w środki do utrzymania higieny osobistej – nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie.

Większość skontrolowanych placówek dysponuje placami zabaw wykorzystywanymi przy sprzyjającej pogodzie. Urządzenia i sprzęt placu zabaw w dobrym stanie sanitarno – technicznym.

Inne placówki oświatowo – wychowawcze

Pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Kolbuszowej znajdują się również 3 placówki wsparcia dziennego, 2 placówki pracy pozaszkolnej oraz jedna placówka opiekuńczo – wychowawcza z pobytem całodobowym.

W 2022r. skontrolowano placówkę opiekuńczo – wychowawczą z pobytem całodobowym. Podczas kontroli sanitarnej przeprowadzonej w placówce oceniono: warunki w pokojach mieszkalnych; jakość ich wyposażenia; dostępność do pomieszczeń wypoczynkowych; aneksów kuchennych; pomieszczenia higieniczno – sanitarne pod kątem warunków do utrzymania higieny osobistej wychowanków, jak również wydzielenie miejsc do prania i suszenia rzeczy osobistych. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

Wypoczynek dzieci i młodzieży

W 2022r. w trakcie zimowego wypoczynku dzieci i młodzieży skontrolowano:

- ✓ 1 turnus w obiekcie używanym okazjonalnie do wypoczynku – uczestniczyło 18 osób;
- ✓ 3 turnusy wypoczynku w miejscu zamieszkania – uczestniczyło 69 osób.

W trakcie letniego wypoczynku dzieci i młodzieży skontrolowano:

- ✓ 4 turnusy w obiektach całorocznych usług hotelarskich – uczestniczyło 146 osób;
- ✓ 12 turnusów w obiekcie używanym okazjonalnie do wypoczynku – uczestniczyło 411 osób;
- ✓ 1 obóz pod namiotami bez stałej infrastruktury komunalnej – uczestniczyło 19 osób;
- ✓ 6 turnusów form w miejscu zamieszkania – uczestniczyło 224 osoby.

W skontrolowanych placówkach wypoczynku dzieci i młodzieży nie stwierdzono nieprawidłowości odnośnie stanu sanitarno – technicznego. Organizatorzy zadbali o bezpieczne i higieniczne warunki pobytu uczestników wypoczynku. Pomieszczenia, wyposażenie, z którego korzystali uczestnicy w dobrym stanie sanitarno – technicznym. Sanitariaty zaopatrzone w środki do utrzymania higieny osobistej. Zapewniony był dostęp do bieżącej ciepłej wody. Standardy dostępności do urządzeń sanitarnych zachowane.

W trakcie letniego wypoczynku skontrolowano jeden obóz pod namiotami bez stałej infrastruktury komunalnej. Miejsce obozowania tworzyły: namioty mieszkalne umieszczone na platformach, latryny, prysznice, kaplica, izolotka, zadaszona część kuchenna i zmywalnia, jadalnia, namiot na środki spożywcze. Miejsce obozowania utrzymane było w czystości i porządku. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ponadto w trakcie wypoczynku skontrolowano również placówki organizujące zajęcia dla dzieci i młodzieży w ramach tzw. „otwartych drzwi”. Podczas wypoczynku zimowego kontrole przeprowadzono w 11 placówkach (biblioteki – 3, domy kultury – 8), gdzie w zajęciach uczestniczyło łącznie 311 osób. W trakcie wypoczynku letniego skontrolowano 9 placówek (3 domy kultury, 6 bibliotek). W zajęciach uczestniczyło 198 osób. Dla uczestników organizowane były: wyjazdy m.in. do kręgielni, sali zabaw, różnorodne zajęcia m.in. plastyczne, kulinarne, edukacyjne, ruchowe, rękodzielnicze, integracyjne. Placówki zapewniły dobre warunki pobytu dzieciom i młodzieży. Udostępniane pomieszczenia były w dobrym stanie sanitarno – technicznym. Sanitariaty zaopatrzone były w środki do utrzymania higieny osobistej. Zapewniony był dostęp do bieżącej ciepłej wody.

Podsumowanie:

Z przeprowadzonych corocznie kontroli wynika, iż stan sanitarno – techniczny placówek nauczania i wychowania sukcesywnie poprawia się. Podnoszona jest estetyka pomieszczeń, wyposażenia. Znaczna liczba placówek w ostatnich latach miała prowadzone prace termomodernizacyjne czy remont dachu. Placówki, które powstały w ostatnich latach pozytywnie wyróżniają się na tle starszych obiektów. Posiadają pełne zaplecze, co w znacznej mierze podnosi komfort nauczania. W obiektach starszych, pomimo prowadzonych remontów nie zawsze spełnione są standardy przepisów prawnych (brak możliwości wydzielenia szatni, korytarza, jadalni dla dzieci młodszych, brak pełnego zaplecza sal gimnastycznych). Nie mniej jednak placówki nauczania i wychowania na terenie powiatu kolbuszowskiego należy ocenić pozytywnie pod względem higieniczno - sanitarnym.

5. OCENA W ZAKRESIE HIGIENY ŻYWNOSCI I ŻYWIENIA.

Pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Kolbuszowej w roku 2022 znajdowało się 558 obiektów produkujących, transportujących bądź wprowadzających do obrotu środki spożywcze, materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością oraz kosmetyki. Najliczniejszą grupę stanowiły obiekty obrotu żywnością łącznie 250, z czego zdecydowana większość to małe sklepy spożywcze. Liczną grupą były zakłady żywienia zbiorowego łącznie 181 obiektów w tym 24 zakłady żywienia zbiorowego typu otwartego, 39 zakładów małej gastronomii oraz 118 zakładów żywienia zbiorowego typu zamkniętego, czyli głównie dożywianie w placówkach oświatowych. Na terenie powiatu kolbuszowskiego funkcjonuje: 42 stołówki szkolne w tym 27 prowadzących żywienie w systemie cateringowym, 32 stołówek przedszkolnych, z których 18 prowadzi żywienie w systemie cateringowym oraz 39 innych zakładów takich jak domy weselne, zakłady cateringowe, bloki żywienia w domach seniora, blok żywienia w domu dziecka itp. Pozostałe nadzorowane zakłady na terenie powiatu to zakłady produkujące żywność, zakłady produkujące opakowania przeznaczone do kontaktu z żywnością, obiekty obrotu kosmetykami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością, a także podmioty zajmujące się produkcją pierwotną.

W roku 2022 przeprowadzono 433 kontroli sanitarnych, w tym 68 kontroli interwencyjnych w związku z interwencjami konsumentów zgłoszonymi do tutejszego Inspektora lub w związku z informacją z systemu RASFF o niebezpiecznych produktach. W ramach prowadzonego nadzoru nad bezpieczeństwem żywności i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością pobrano do badań laboratoryjnych 134 próbki. W 2 próbkach mięsa świeżego drobiowego stwierdzono obecność pałeczek z rodzaju *Salmonella* w 25g. Z uwagi na otrzymanie wyniku po upływie terminu przydatności ww. mięsa nie podejmowano działań kontrolnych w sklepie, z którego pobrano próbki. Sprawę przekazano do właściwego miejscowo Powiatowego Lekarza Weterynarii ze względu na siedzibę producenta zakwestionowanego mięsa. Ponadto do Podkarpackiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego zgłoszono powiadomienie w systemie RASFF. O podjętych w sprawie działaniach poinformowano Podkarpackiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego oraz laboratorium wykonujące badanie.

Nadzór w zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego, to między innymi ocena sposobu żywienia i w tym zakresie oceniono żywienie w 17 stołówkach w jednostkach systemu oświaty oraz w jednym zakładzie cateringowym przygotowującym posiłki dla 6 rozdzielni posiłków w jednostkach systemu oświaty. W ocenianych jadłospisach nie stwierdzono nieprawidłowości, ocena receptur posiłków oraz używanych surowców również nie wykazała nieprawidłowości. Podsumowując dotychczasowe wyniki działań w obszarze żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w jednostkach systemu oświaty, podejmowanych przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej, można stwierdzić, że regulacje wymagań dotyczących środków spożywczych sprzedawanych i stosowanych w żywieniu przyjęły się już jako norma, utrwalając nowe nawyki w tym zakresie. Wprowadzone przepisy prawne podniosły świadomość wśród osób odpowiedzialnych za prowadzenie żywienia dzieci i młodzieży, w tym m.in. dyrektorów szkół, przedszkoli, a także spotkały się z pozytywnym odbiorem u rodziców i opiekunów. Ponadto oceniano jadłospisy pod względem urozmaicenia oraz wykorzystywania wszystkich grup składników odżywczych w trakcie wypoczynku dzieci i młodzieży. W ramach oceny żywienia oceniono również żywienie w Zakładzie Opiekuńczo-Lecznicznym na podstawie jadłospisu z dekady i stwierdzono: brak białka pełnowartościowego w jednym posiłku; jeden posiłek obiadowy był ciężkostrawny; małą różnorodność w wykorzystaniu różnych rodzajów mięsa (dominuje kurczak), nie wykorzystano ani razu wołowiny; małą różnorodność w kategorii wędliny – dominują przetwory z mięsa drobiowego (szynka, paszтет, parówki); małą różnorodność stosowanych

dodatków objętościowych w II daniu (ziemniaki i kasza jęczmienna); 5 razy zupeł z dodatkiem makaronu; stwierdzono powtarzanie się posiłków. Natomiast ocena jadłospisu z dekady w szpitalu wykazała: powtarzanie się posiłków oraz zbyt małą ilość mleka i przetworów mlecznych. W powiecie kolbuszowskim w zakładach żywienia zamkniętego czyli stołówkach szkolnych, przedszkolnych i żłobkach a także domach seniora od kilku lat przeważają zakłady z dożywianiem w formie cateringu. Dowóz posiłków, niekiedy kilkanaście kilometrów, może negatywnie wpłynąć na walory, zwłaszcza smakowe, posiłku. Jedynie 30% stołówek szkolnych i niespełna 50% stołówek przedszkolnych prowadzi produkcję posiłków w miejscu wydawania.

Najczęściej stwierdzone nieprawidłowości techniczne to: zły stan techniczny pomieszczeń (podłogi, ściany) oraz wyposażenia (drzwi, meble). Natomiast najczęstszymi nieprawidłowościami sanitarnymi były kolejno: brak wdrożonych procedur na podstawie zasad systemu analizy zagrożeń i wyznaczenia krytycznych punktów kontroli (HACCP) – polega to na braku zapisów wynikających z powyższych procedur oraz znajdujące się w obrocie środki spożywcze po terminie przydatności do spożycia lub dacie minimalnej trwałości a także brak czystości w zakładzie. W wyniku stwierdzonych nieprawidłowości sanitarnych nałożono 26 mandatów karnych na kwotę 6300 zł. Każdorazowo osoba popełniająca wykroczenie została pouczona w obszarze, w którym zostało popełnione wykroczenie, poprzez wyjaśnienie prawidłowych zasad. Na przestrzeni kilku lat obserwuje się, że nadal najczęstszym wykroczeniem jest brak wdrożenia procedur na podstawie zasad systemu analizy zagrożeń i wyznaczenia krytycznych punktów kontroli. Osoby popełniające to wykroczenie najczęściej podają powód, że zapomnieli o tym obowiązku.

W wyniku stwierdzenia nieprawidłowego stanu sanitarno-technicznego zakładów wydano 128 decyzji administracyjnych, najczęstszymi uchybieniami były: zły stan techniczny ścian, sufitów, podłóg, urządzeń i wyposażenia, brak wdrożonych procedur w oparciu o zasady systemu HACCP, brak wyniku badania wody używanej w zakładzie. Zakazano prowadzenia jednego zakładu małej gastronomii z uwagi na bardzo zły stan sanitarny zakładu oraz brak bieżącej wody. W jednym zakładzie zakazano części prowadzonej działalności z uwagi na brak odpowiednich pomieszczeń do produkcji. W wyniku stwierdzenia środków spożywczych niewłaściwej jakości zdrowotnej wydano 22 decyzje zakazujące wprowadzania do obrotu i nakazujące usunięcie tych środków. Ponadto wydano 59 decyzji płatniczych będących następstwem niewłaściwego stanu higieniczno-sanitarnego zakładów, a także w przypadku przeprowadzenia ponownych czynności kontrolnych w celu sprawdzenia, czy niezgodności stwierdzone wcześniej zostały usunięte.

Z uwagi na prowadzoną przez jednego z przedsiębiorców działalność eksportową swoich produktów i importową surowca przeprowadzono 78 granicznych kontroli sanitarnych w zakresie jakości zdrowotnej środków spożywczych (rok wcześniej 77 kontroli). W ramach tych działań wydano 78 świadectw spełnienia wymagań zdrowotnych przez środek spożywczy przekraczający granicę oraz 78 decyzji opłatowych za czynności kontrolne i wydanie stosownych dokumentów.

W 2022 roku nie zgłoszono do PPIS w Kolbuszowej żadnego podejrzenia ogniska zatrucia pokarmowego. Jest to znacząca poprawa w stosunku do lat ubiegłych, w których odnotowywano po kilka ognisk zatruc pokarmowych (w 2021 roku -5 ognisk).

W 2022 roku nadzór w zakresie higieny żywności i żywienia jak i w latach ubiegłych opierał się na opracowanym planie rocznym, w którym zostały uwzględnione wytyczne Głównego Inspektora Sanitarnego i Podkarpackiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego. W ramach prowadzonych działań można wyróżnić tematy, na które kładziony jest szczególny nacisk co najczęściej wynika z polityki w zakresie bezpieczeństwa żywności w Unii Europejskiej.

Pierwszym tematem była kontynuacja działań mających na celu objęcie nadzorem wszystkich podmiotów prowadzących działalność w zakresie produkcji pierwotnej czyli rolników produkujących żywność pochodzenia roślinnego gdyż obowiązkiem podmiotów prowadzących działalność w zakresie produkcji pierwotnej jest zarejestrowanie swojej działalności u właściwego miejscowo Inspektora Sanitarnego. Owoce miękkie, warzywa liściaste i kielki zgodnie z wytycznymi GIS znajdują się w grupie wysokiego ryzyka, jako potencjalne źródło zakażenia, dlatego przestrzeganie dobrych praktyk higienicznych i produkcyjnych przez tych producentów powinno być uwzględnione w bieżącym nadzorze. W 2022 roku w województwie podkarpackim kontynuowano w ramach zawartego porozumienia z Inspekcją Ochrony Środowiska i PIORiN-em wspólne kontrole w gospodarstwach rolnych. W ramach tego planu przeprowadzono kontrole sanitarne u dwóch producentów pierwotnych. Były to wspólne kontrole z PIORiN-em – każda z Inspekcji przeprowadzała kontrolę w zakresie własnych kompetencji. W 2022r w związku z przepisami umożliwiającymi rolnikom sprzedaż środków spożywczych wyprodukowanych we własnym gospodarstwie do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego wpłynęły trzy wnioski o zarejestrowanie działalności w ramach tzw. produkcji pierwotnej, rolniczego handlu detalicznego lub dostaw bezpośrednich.

Drugim tematem, który w 2022 roku nadal wymagał wzmożonych działań powstał w związku z rozprzestrzenianiem się na terenie Polski choroby: afrykański pomór świń. Działaniami kontrolnymi objęto zakłady żywienia i zakłady obrotu żywnością. Dokładnie sprawdzano czy przedsiębiorcy oferują dziczyznę w swoich zakładach, gdzie zaopatrują się w mięso i przetwory mięsne wieprzowe oraz jak wygląda gospodarka odpadami. Wszystkie te działania miały na celu eliminację nielegalnego wprowadzania dziczyzny lub wieprzowiny od chorych zwierząt do obrotu. W trakcie przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w powyższym zakresie. Przez cały rok trwało raportowanie 2 razy w tygodniu do wojewódzkiej stacji w Rzeszowie o przeprowadzonych w powiecie kontrolach, stwierdzonych nieprawidłowościach i podjętych działaniach w tym temacie.

W ramach funkcjonowania systemu szybkiego ostrzeżenia o niebezpiecznej żywności i paszy w 2022r przeprowadzono 60 kontroli sanitarnych w zakresie sprawdzenia obecności na rynku zakwestionowanej żywności (w 2021r przeprowadzono 105 kontroli sanitarnych). Podczas przeprowadzonych kontroli stwierdzono w pięciu zakładach w obrocie produkty będące przedmiotem powiadomień na które wydano decyzje nakazujące wycofanie z obrotu.

W 2022 roku kontynuowaliśmy bezpłatne konsultacje w zakresie grzybów świeżych dzikorosnących. Każda osoba która ma wątpliwości co do zebranych przez siebie grzybów może zgłosić się do tut. Stacji w celu oceny tych grzybów. W roku ubiegłym trzy osoby skorzystały z takich konsultacji, żadna z tych osób nie miała w swoich zbiorach grzybów trujących.

W miesiącu grudniu 2022r. przeprowadzono akcyjne kontrole sklepów spożywczych mające na celu sprawdzenie głównie stanu sanitarnego zakładów oraz warunków przechowywania środków spożywczych a zwłaszcza warunków temperaturowych. Skontrolowano 2 supermarkety oraz 4 dyskonty (wszystkie, które znajdują się w ewidencji PSSE w Kolbuszowej) oraz 7 większych sklepów samoobsługowych. Przeprowadzono 13 kontroli tematycznych. W jednym obiekcie stwierdzono zły stan sanitarny zakładu oraz środki spożywcze po dacie minimalnej trwałości, nałożono 1 mandat karny na kwotę 200 zł, wydano jedną decyzję na wycofanie z obrotu środków spożywczych niewłaściwej jakości.

W związku z katastrofą ekologiczną na Odrze oraz sygnałach iż śnięte ryby z Odry są sprzedawane przez niektóre osoby w lipcu, sierpniu i wrześniu w ramach prowadzonych kontroli sanitarnych sprawdzano również pochodzenie ryb słodkowodnych w kontrolowanych obiektach. W ramach prowadzonego nadzoru nie stwierdzono w żadnym obiekcie ryb z niewiadomego źródła lub wskazujących na nielegalne pochodzenie. Wszyscy przedsiębiorcy posiadali dokumenty wskazujące pochodzenie ryb.

W pierwszych miesiącach ubiegłego roku praca w pionie higieny żywności i żywienia nie przebiegała zgodnie z ustalonymi harmonogramami. Wynikało to bezpośrednio z utrzymaniem na obszarze całego kraju stanu epidemii, wywołanego zakażeniami wirusem SARS--CoV-2, ograniczeniami oraz nakazami w życiu społecznym i gospodarczym, które dotyczyły m.in. ograniczenia funkcjonowania obiektów żywienia zbiorowego otwartego, a także koniecznością włączenia się w prowadzenie działań związanych z epidemią (kontroli przestrzegania obostrzeń, kwalifikacji do kwarantanny, izolacji itp.) równoległe z obowiązkami sprawowania urzędowej kontroli żywności. Jedynie sprawy zatwierdzeń zakładów, interwencje od konsumentów, kontrole w zakresie powiadomień w systemie RASFF i kontrole środków spożywczych eksportowanych lub importowanych były prowadzone niezwłocznie po otrzymaniu zawiadomień w tym zakresie.

6. OCENA Z ZAKRESU OŚWIATY ZDROWOTNEJ I PROMOCJI ZDROWIA

Działania Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia w Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Kolbuszowej realizowane były w oparciu o wytyczne Głównego Inspektora Sanitarnego, sytuacji epidemiologicznej oraz występujących problemów i potrzeb zdrowotnych społeczeństwa powiatu kolbuszowskiego.

Celem tych działań było zapobieganie i zahamowanie rozwoju większości chorób cywilizacyjnych i zakaźnych, poprzez zwiększenie świadomości społeczeństwa na temat zdrowego i aktywnego stylu życia, odżywiania, dbałości o środowisko, w którym żyjemy, unikania ryzykownych zachowań, przestrzegania higieny osobistej.

Działalność edukacyjno-oświatowa prowadzona na terenie powiatu kolbuszowskiego skierowana była do wszystkich środowisk.

Ogółem w 2022 r. PPIS w Kolbuszowej realizował 5 ogólnopolskich, 4 wojewódzkie oraz 2 powiatowe programy edukacyjne.

Ogólna liczba dzieci, młodzieży oraz rodziców objętych edukacją programową to 6811 osób.

Procentowy wskaźnik placówek oświatowych współpracujących z PPIS w Kolbuszowej w ramach działań programowych:

Szkoły średnie – 67%

Szkoły Podstawowe – 70,5%

Przedszkola – 85%

Pracownik Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia przeprowadził 33 wizytacje programowe (30 zaplanowanych) w placówkach oświatowych realizujących programy edukacyjne.

Poza działaniami programowymi prowadzono działania nieprogramowe.

W tym temacie odbyło się 195 spotkań edukacyjnych z mieszkańcami powiatu.

Przez cały okres 2022 roku prowadzona była dystrybucja materiałów edukacyjnych dotyczących profilaktyki palenia papierosów, profilaktyki HIV/AIDS, profilaktyki nowotworowej, grypy, dopalaczy. Materiały edukacyjne w postaci plakatów, ulotek, broszur rozdawane były do zakładów pracy, placówek oświatowych, instytucji. Działalność oświatowa w 2022r. skierowana była przede wszystkim do środowisk szkolnych i przedszkolnych.

W ramach podejmowanych działań edukacyjno-zdrowotnych PPIS w Kolbuszowej współpracował z:

- ✓ Starostwo Kolbuszowskie
- ✓ Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Kolbuszowej
- ✓ Liceum Ogólnokształcące w Kolbuszowej
- ✓ Zespół Szkół Technicznych w Kolbuszowej
- ✓ Zespół Szkół Agrotechniczno-Ekonomicznych w Weryni
- ✓ Dyrekcja i grono pedagogów i nauczycieli szkół podstawowych w powiecie kolbuszowskim
- ✓ Dyrekcja i nauczyciele z przedszkoli w powiecie kolbuszowskim
- ✓ Tygodnikiem „KORSO”
- ✓ Komenda Powiatowa Policji w Kolbuszowej
- ✓ Grupa Animacyjna „AniMisie”
- ✓ Galeria „Nad Nilem” Kolbuszowa
- ✓ Koła Gospodyń
- ✓ Grupa „Kijomaniacy”

Pracownik Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia przeprowadził 29 wizytacji programowych (29 zaplanowanych) w palcówkach oświatowych realizujących programy edukacyjne.

Wszystkie zamierzenia programowe zostały zrealizowane. Poza działaniami programowymi prowadzono działania nieprogramowe, głównie w temacie zakażeń wirusem SarsCoV- 2, bezpiecznych wakacji, ferii, dystrybucja materiałów dla osób z Ukrainy, Wybieraj Bezpieczną Żywność - kampania Efsa, Problem Wagi Ciężkiej, Myję ręce bo wiem więcej. W tych tematach odbyło się 102 spotkania edukacyjne z mieszkańcami powiatu.

Program „Myję ręce bo wiem więcej” spotkał się to z ogromną aprobatą i zaangażowaniem ze strony dzieci. Brały one czynny udział w zajęciach przygotowanych przez PSSE w Kolbuszowej „Witaj, mydlana przygodo”! Pod tym hasłem dzieci rozpoczynały zabawę. Wysłuchały przygodę o mydle i brudnym Kajtku. Kajtek zaprosił dzieci do wędrowki, do której wszyscy musieli się przygotować. Po pokazaniu uczniom i przećwiczeniu instrukcji mycia rąk umieszczaliśmy ją w widocznym miejscu w łazience dziecięcej. Mamy nadzieję że od tej pory będą myli rączki zdecydowanie dłużej i dokładniej.

Celem była kraina czystości. Zadaniem dzieci było wybranie z czarodziejskiego woreczka potrzebnych do wędrowki przedmiotów. Zaskoczenia, radości, zachwytem nie było końca. W praktyce sprawdziliśmy jak dzieci myją ręce. Dzieci były zaskoczone potrzebą dokładnego mycia rąk, zwłaszcza w zakamarkach. Dzieci mogły zobaczyć doświadczenie z wodą i pieprzem obserwowały zachowanie pieprzu czyli brudu w kontakcie bez mydła i z mydłem. Dowiedziały się podczas obserwacji, że kładąc palec do wody posypanej pieprzem, pieprz-brud się nie poruszył. Natomiast, gdy palec był namydlony rozgonił pieprz w mig. Dzieci miały możliwość poznać właściwości mydła. Sprawdzały mokrą i suchą kostkę, rozlane mydła w płynie. Dowiedziały się jeszcze, że w kontaktach z mydłem należy jednak zachować ostrożność, by nie dostało się ono podczas mycia i kąpieli do oczu i ust.

Prelekcja sprawiła wiele radości dzieciom podniosła wiedzę i umiejętności dzieci. Dzieci z dumą zabrały do domów mydelka które dostały od Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Kolbuszowej. Odwiedziliśmy 32 placówki.

Działania profilaktyczne związane z epidemią były w większości prowadzone drogą elektroniczną poprzez stronę BIP oraz e-mail, jak również informacje na ten temat na bieżąco były przekazywane przez Social Media. Zorganizowane było 30 stolików informacyjnych, gdzie Pracownik PSSE Kolbuszowa odpowiadał na pytania dotyczące szczepień p/covid. Zorganizowane były pogadanki w szkołach podstawowych na temat szczepień. Ogólnie szacuje się że informacja dotarła do około 620 osób. Celem prelekcji jest ukształtowanie odpowiednich postaw i zachowań zdrowotnych.

Zadaniem jest m.in. przeciwdziałanie następstwom palenia tytoniu oraz zdrowotnym skutkom używania innych substancji psychoaktywnych w tym nowych narkotyków, propagowanie zdrowego stylu życia ze szczególnym uwzględnieniem racjonalnej diety i aktywności fizycznej, a także przeciwdziałanie chorobom zakaźnym, w tym HIV/AIDS. Zadania realizowane są poprzez długofalowe programy edukacyjne oraz podejmowane akcyjnie kampanie informacyjne adresowane do poszczególnych grup wiekowych populacji ludności powiatu kolbuszowskiego. Przeprowadzono 16 spotkań na temat środków psychoaktywnych. Na spotkaniach zostały omówione również konsekwencje prawne związane z posiadaniem i rozprowadzaniem substancji psychoaktywnych, w tym dopalaczy oraz popełnieniem innych czynów zabronionych. Ponadto poruszono temat e-narkotyków tzw. digitaldrugs, czyli narkotyków cyfrowych, audio narkotyków lub dosów. W celu lepszego zrozumienia i zobrazowania poruszanych tematów uczestnicy zajęć mieli możliwość założenia narkogogli i alkogogli – specjalnych okularów, które sprawiają, że świat wygląda podobnie, jak po zażyciu narkotyków lub wypiciu alkoholu.

Na prelekcji odnośnie bezpiecznego wypoczynku uczestnicy zostali uwrażliwieni na zagrożenia jakie mogą ich spotkać oraz uświadomieni iż zawsze należy zachowywać szczególną ostrożność i czujność oraz nie bagatelizować nawet najmniejszych zagrożeń. Kolejnym istotnym celem było uświadomienie dzieciom zagrożeń płynących z niebezpiecznych zachowań w szkole, w domu i na ulicy, zrozumienie potrzeby bezpiecznego zachowywania i potrzeby bezpiecznej zabawy w tym przewidywania skutków swoich działań i utrwalenie podstawowych zasad korzystania z pomocy pogotowia ratunkowego oraz umiejętności prawidłowej reakcji w razie wypadku. Ponadto za pomocą opowiadania pt., „Komputerowe królestwo Bobrusia” uświadomiono dzieciom jak ważne jest korzystanie z nośników elektronicznych w zrównoważony sposób i dzięki opowiadaniu dzieci zrozumiały że nic nie zastąpi relacji z przyjaciółmi. Istotnym elementem pogadanki było również zapoznanie uczniów z możliwościami i zagrożeniami, jakie daje Internet oraz przygotowanie uczniów do bezpiecznego korzystania z sieci.

W ramach interwencji nieprogramowej „Problem wagi ciężkiej” przeprowadzono 16 prelekcji na których uczestniczyło 1040 uczniów. Sprawdzaliśmy, czy ciężar tornistra dzieci z klas I-IV nie przekraczał 10% ich masy ciała. W ramach pogadanki dla dzieci przygotowano konkurs z nagrodami, który polegał na jak najszybszym rozwiązaniu krzyżówki w naszej broszurze „Dekalog lekkiego tornistra”. Konkurs cieszył się ogromnym zainteresowaniem dzieci, nagrody wywoływały radość na ich twarzach.

PPIS w Kolbuszowej jak również pracownik OZiPZ w PSSE Kolbuszowa są otwarci na współpracę oraz propozycje płynące ze środowisk lokalnych i ze środowisk szkolnych, w zakresie szerzenia edukacji o tematyce prozdrowotnej. Wszelkie propozycje i zaproszenia do realizacji działań prozdrowotnych są pozytywnie rozpatrywane i w miarę możliwości podejmowane.

Podsumowanie:

Zadania realizowane w 2022 roku w zakresie promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej wynikały z kontynuacji programów edukacyjnych oraz kampanii prozdrowotnych związanych z aktualną sytuacją zdrowotną w kraju. Istotną rolą w zakresie prowadzonych działań prozdrowotnych jest edukacja społeczeństwa poprzez lokalne media, które wykazują bardzo duże zainteresowanie działaniami promującymi zdrowie. Ponadto dzięki zaangażowaniu PPIS w Kolbuszowej zakupiono walizkę edukacyjną z atrapami narkotyków. Walizka edukacyjna zawiera atrapy narkotyków, a przede wszystkim urządzenia służące do zażywania, porcjowania, przechowywania i dystrybucji środków odurzających. Ma na celu uświadomienie dorosłym, zwłaszcza rodzicom, że przedmioty służące do zażywania narkotyków, często przypominają przedmioty codziennego użytku, są ogólnie dostępne, a ich cena jest niewielka i dlatego łatwo je nabyć. Materiały zawarte w walizce, mają również na celu podniesienie wiedzy rodziców na temat problemu narkomanii, spowodować, aby uważniej obserwowali swoje pociechy, interesowali się przedmiotami, gadżetami, które przechowują w swoich pokojach, a które na pierwszy rzut oka przypominają przedmioty domowe, np. bateria, szminka. Zajęcia prowadzone z rodzicami i nauczycielami mają także na celu zapoznanie ich z językiem slangowym, podniesienie ich wiedzy w zakresie odpowiedzialności prawnej za wytwarzanie, posiadanie lub dystrybucję narkotyków.

7. OCENA Z ZAKRESU SANITARNEGO NADZORU ZAPOBIEGAWCZEGO

Działania prowadzone przez Sanitarny Nadzór Zapobiegawczy podejmowane są w ramach kontroli spełnienia wymagań higienicznych i zdrowotnych przy wydawaniu opinii, postanowień i decyzji na wniosek organów administracji lub zainteresowanego podmiotu na poszczególnych etapach realizacji inwestycji. Ich celem jest egzekwowanie rozwiązań gwarantujących zapewnienie standardów, które nie stwarzają zagrożenia dla zdrowia i życia ludzi w środowisku oraz obiektach przeznaczonych na pobyt ludzi oraz w środowisku. W ramach działań podejmowanych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Kolbuszowej w 2022 roku prowadzono sprawy obejmujące:

1. Opiniowano miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego:

W 2022 roku do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Kolbuszowej wpłynęło 8 wniosków. W roku 2020 rozpatrzono 11 wniosków, zaś w 2021 roku 16 wniosków w powyższym zakresie. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny nie wydawał opinii negatywnych w powyższym zakresie. Wydano 8 opinii sanitarnych dotyczących terenów położonych na terenie miasta i gminy Kolbuszowa, gminy Dzikowiec, w tym:

- ✓ 3 - opinie dotyczące uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko (2 - studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego odnośnie terenów położonych na terenie gminy Dzikowiec, 1 – dotyczącą miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów położonych na obszarze gminy Kolbuszowa),
- ✓ 5 – opinii dotyczących projektu dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko (2 – miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego - tereny położone na obszarze gminy Dzikowiec, tereny na obszarze gminy Kolbuszowa, 3 - studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego - tereny dotyczyły gminy Kolbuszowa i gminy Dzikowiec).

2. Opiniowano wnioski, co do potrzeby i zakresu sporządzenia raportów o oddziaływaniu na środowisko:

W 2022 roku rozpatrzono 37 spraw dotyczących wydania opinii co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby – co do zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko. W roku 2020 rozpatrzono 22 sprawy, zaś w roku 2021- 20 wniosków.

Wydano 37 opinii sanitarnych. W 5 przypadkach stwierdzono potrzebę sporządzenia raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko, ze względu na lokalizację i wielkość inwestycji. Sytuacja taka dotyczyła między innymi przedsięwzięcia polegającego na budowie pływającej farmy fotowoltaicznej o mocy do 50 MW i powierzchni około 41 ha.

W pozostałych przypadkach stwierdzono, że przeprowadzenie oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko nie jest wymagane. Opiniowane przedsięwzięcia dotyczyły między innymi: budowy sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej, rozbudowy dróg gminnych, powiatowych, budowy elektrowni fotowoltaicznych, budowy punktu skupu złomu.

Opinie wydawano w oparciu o analizę informacji przedstawionych w kartach informacyjnych planowanych przedsięwzięć. Analizowano rodzaj, skalę, usytuowanie planowanych przedsięwzięć, rozwiązania techniczne i organizacyjne w fazie realizacji, w fazie eksploatacji i w fazie likwidacji przedsięwzięcia, mające na celu ograniczenie oddziaływania na środowisko, a tym samym na zdrowie ludzi.

3. *Opiniowanie projektów budowlanych:*

W 2022r. PPIS w Kolbuszowej wpłynęło 12 wniosków dotyczących uzgodnienia dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych. W 2022 roku rozpatrzono 11 wniosków, wydano 11 opinii uzgadniających dokumentację pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych. Wniosek, który wpłynął 30 grudnia 2022 roku rozpatrzono w styczniu 2023 roku. Odnotowano wzrost liczby wydanych opinii z 5 do 11 w porównaniu do roku 2021.

Wydane opinie dotyczyły:

- ✓ przebudowy i rozbudowy oczyszczalni ścieków,
 - ✓ rozbudowy i przebudowy ze zmianą sposobu użytkowania lokalu na funkcję usługową medyczną,
 - ✓ budowy sieci wodociągowej,
 - ✓ rozbudowy przepompowni ścieków oraz budowa sieci,
 - ✓ budowy budynku jednorodzinnego mieszkalno-usługowego,
 - ✓ przebudowy budynku warsztatu samochodowego,
 - ✓ budowy systemu odwodnieniowego alejek cmentarza,
 - ✓ rozbudowy, przebudowy i nadbudowy budynku szkoły,
 - ✓ punktu aptecznego,
- oraz
- ✓ projektu technologicznego zakładu gastronomicznego,
 - ✓ projekt technologii kuchennej domu ludowego.

4. *Uzgadnianie środowiskowych uwarunkowań zgody na realizację przedsięwzięć:*

W 2022 roku nie wydawano opinii w powyższym zakresie.

5. *Wydanie opinii o stanie sanitarnym pomieszczeń wymagane do wniosków o uzyskanie zezwoleń:*

Wydano 1 opinię o lokalu przeznaczonym na punkt apteczny.

6. *Kontrole obiektów budowlanych w związku z dopuszczeniem do użytkowania.*

W 2022 roku przeprowadzono 10 kontroli w związku z dopuszczeniem do użytkowania obiektów budowlanych i sprawdzenia zgodności ich wykonania z projektem budowlanym. Były to między

innymi: budynek Domu Pobytu Dziennego Seniora w Kolbuszowej, Dom Wsparcia Rodziny w Kolbuszowej powstały w wyniku przebudowy budynku Katechetówki, budynek przeznaczony na NZOZ, budynek Dworca w Kolbuszowej, budynek przeznaczony na przedszkole oraz budynki usługowe i produkcyjno-magazynowe.

Nie wnoszono sprzeciwu w związku z dopuszczeniem tych obiektów do użytkowania. W 2021 roku przeprowadzono 8 takich kontroli.

7. Wydanie zgody na odstępstwa wynikające z kompetencji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego.

W 2022 roku do PPIS w Kolbuszowej nie wpłynęły wnioski o wydanie zgody na odstępstwa wynikające z kompetencji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego.

8. Podsumowanie działań;

Liczba podjętych działań w ramach sprawowania zapobiegawczego nadzoru sanitarnego uzależniona jest od liczby wniosków obejmujących powyższe zagadnienia wpływających do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Kolbuszowej. W 2022 roku przeprowadzono 11 kontroli, wydano 22 decyzje płańnicze oraz 72 opinie sanitarne. Rok wcześniej przeprowadzono 8 kontroli, wydano 13 decyzji płańniczych, oraz 62 opinie sanitarne.